

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

*Analýza vývoje cestovního ruchu v Praze s důrazem na památky
UNESCO*

Bc. Jitka Křenovská

© 2018 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Bc. Jitka Křenovská
Studijní program: Hospodářská politika a správa
Obor: Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí práce: doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.
Garantující pracoviště: Katedra statistiky
Jazyk práce: Čeština

Název práce: **Analýza vývoje cestovního ruchu v Praze s důrazem na památky UNESCO**

Název anglicky: **Analysis of tourism development in Prague with emphases on historical monuments of the UNESCO**

Cíle práce: Práce bude zkoumat vývoj změn a dlouhodobých tendencí významných ukazatelů cestovního ruchu v regionu hlavního města s důrazem na historické památky. Interpretace výsledků bude brát zřetel na ekonomické, politické a sociální změny společnosti. Součástí řešení budou návrhy a doporučení pro další rozvoj cestovního ruchu. Podkladová data budou čerpána z ČSÚ, MMR, Czech Tourism, Prague City Tourism a NIPOSu. Součástí řešení může být dotazníkové šetření.

Metodika: Vytvořená databáze bude vyhodnocena pomocí metod z oblasti časových řad a indexní analýzy, popř. z oblasti analýzy závislosti kvalitativních znaků.

Harmonogram:
Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2017-09/2017

Předložení literární rešerše: 10/2017
Sběr dat a jejich analýza: 08/2017-01/2018
Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2018

Doporučený rozsah práce: 60-80 stran

Klíčová slova: cestovní ruch, historické památky, UNESCO, turista, návštěvnost, služby, ubytování

Doporučené zdroje informací:

1. ČERTÍK, M. a kolektiv. Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF, 2009. ISBN 80-238-6275-8.
2. HLADKÁ, J. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-476-2.
3. HORNER, S. -- SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času : aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9.
4. HRONOVÁ, S. -- HINDLS, R. -- SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2002. ISBN 80-86419-30-4.
5. INDROVÁ, J. -- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. *Cestovní ruch : (základy)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
6. KUČERA, J.--DOBROSLAV, L. a kolektiv autorů. *Z MAPY UNESCO*. Praha : Nakladatelství AKROPOLIS, 1997. ISBN 80-85770-46-6.
7. MORÁVKOVÁ, E. -- DROBNÁ, D. *Cestovní ruch : pro střední školy a pro veřejnost*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
8. PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5.
9. RYGLOVÁ, K. *Cestovní ruch, Soubor studijních materiálů*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.
10. VÁŇA, V. -- FRIČOVÁ, Y. *NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY A PAMÁTKY ČESKÉ REPUBLIKY ZAPSANÉ NA SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO, Kapesní encyklopedie*. Praha : Nakladatelství TITANIC a TIGRIS, 2001. ISBN 80-85909-69-3 (TITANIC), ISBN 80-86062-05-8 (TIGRIS).

Předběžný termín obhajoby: 2017/18 LS - PEF

Elektronicky schváleno: 19. 2.
2018

prof. Ing. Libuše Svatošová,
CSc.
Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno: 20. 2.
2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.
Děkan

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza vývoje cestovního ruchu v Praze s důrazem na památky UNESCO" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. Ing. Marie Prášilové, Csc. za odborné rady a vedení při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat panu Petrovi Vlkovi za poskytnutí informací o Pražském hradu a paní Mgr. Simoně Vladíkové za poskytnutí informací z Prague City Tourism.

Analýza vývoje cestovního ruchu v Praze s důrazem na památky UNESCO

Abstrakt

Diplomová práce analyzuje vývoj cestovního ruchu v Praze, kdy klade důraz na památky, které jsou zapsané na Seznamu UNESCO. K památkám UNESCO se váže Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která je zde uvedena. Práce byla zpracována na základě statistických údajů o cestovním ruchu v letech 2012 – 2017. Tyto údaje byly porovnávány, aby bylo možné zjistit vývoj počtu návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízeních, počet přenocování a počet hromadných ubytovacích zařízení v Praze. Dále byl charakterizován a zjišťován vývoj návštěvnosti vybraných památek pomocí elementárních charakteristik časových řad a ceny jejich vstupného, a to vše v letech 2013-2016. Naposledy bylo prováděno dotazníkové šetření zaměřené na návštěvnost památek a jeho vyhodnocení. Na základě vyhodnocení dotazníku pak byla navržena průvodcovská činnosti, která vede turisty památkami, které byly vyhodnoceny jako nejvíce atraktivní památky v Praze. Závěrem práce byly shrnuty výsledky analýz a dotazníkového šetření, na jejichž základě byla zformulována doporučení pro další rozvoj cestovního ruchu v Praze.

Klíčová slova: Cestovní ruch, historické památky, organizace UNESCO, turista, návštěvnost, služby, ubytování

Analysis of tourism development in Prague with emphases on historical monuments of the UNESCO

Abstract

The thesis analyzes the development of the tourism in Prague. It emphasizes the historical monuments registered in the UNESCO list. The Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage stated below in the thesis concerns UNESCO historical monuments. The Czech historical monuments registered in the UNESCO list are stated below as well. The thesis is divided into two parts – the first part includes the history and present of the capital of Prague and the description of the important historical monuments. In the practical second part there is the evaluation and the analysis of the reached results as regards the accommodation of the tourists in Prague, the attendance of the selected monuments and the admission charges pricing. The questionnaire survey focused on the attendance of the monuments and its evaluation was carried out. Based on the questionnaire evaluation the sightseeing guide activities of driving the tourists to the most attractive monuments of Prague were proposed. At the end there is a summary of the analyses and the questionnaire survey on the base of which the recommendations for the future development of the tourism of Prague were laid down.

Keywords: tourism, historical monuments, organization UNESCO, tourist, attendance, services, accommodation

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
2.2.1 Elementární charakteristiky časových řad	15
2.2.2 Dotazník.....	15
Kontingence.....	15
3 Teoretická východiska	16
3.1 Cestovního ruchu	16
3.1.1 Vymezení cestovního ruchu.....	16
3.1.2 Příčiny a předpoklady vzniku a rozvoje cestovního ruchu	17
3.1.3 Základní pojmy	19
3.1.4 Formy cestovního ruchu	19
3.1.5 Činitelé ovlivňující cestovní ruch	22
3.2 Materiálně - technická základna.....	23
3.3 Marketing v cestovním ruchu.....	25
3.4 Statistika cestovního ruchu	25
3.5 Organizace a řízení cestovního ruchu v České republice.....	26
3.6 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.....	27
3.6.1 Světové dědictví v rámci Úmluvy o ochraně světového dědictví.....	27
3.6.2 Památky České republiky zapsané na Seznamu světového dědictví	28
4 Charakteristika	29
4.1.1 Historie a současnost hlavního města Prahy	29
4.1.2 Významné památky a jejich ochrana	30
4.1.3 Ochrana památek	31
4.1.4 Spolufinancování památek v roce 2017	31
5 Analýza dosažených výsledků.....	35
5.1.1 Vývoj počtu návštěvníků ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v Praze.....	35
5.1.2 Vývoj počtu přenocování návštěvníků v ubytovacích zařízeních	36
5.1.3 Vývoj průměrné doby přenocování turistů v Praze	38
5.1.4 Vývoj počtu hromadných ubytovacích zařízení	38
5.2 Analýza návštěvnosti vybraných památek	39
5.3 Dotazníkové šetření.....	48

5.3.1	Dotazníkové šetření rezidentů	48
5.3.2	Dotazníkové šetření nerezidentů.....	50
5.4	Analýza kvantitativních znaků	53
5.4.1	Pražští respondenti	53
5.4.2	Mimopražští respondenti	56
5.5	Návrh vlastní turistické trasy	58
5.6	Návrhy a doporučení	60
6	Závěr	62
7	Zdroje.....	65
8	Přílohy.....	68

Seznam tabulek a grafů

Graf 1 - Vývoj počtu návštěvníků v Praze (v tis. osob).....	36
Graf 2 - Vývoj počtu přenocování návštěvníků (v tis. osob).....	37
Graf 3 - Průměrná doba přenocování (v tis. osob).....	38
Graf 4 – Vývoj návštěvnosti Pražského hradu (v tis. osob).....	42
Graf 5 - Vývoj návštěvnosti Staroměstské radnice (v tis. osob).....	44
Graf 6 - Vývoj návštěvnosti Národního muzea Nové budovy.....	47
Tabulka 1- Program regenerace v roce 2017	32
Tabulka 2 - Havarijní program v roce 2017	33
Tabulka 3- Program restaurování movitých a kulturních památek roce 2017.....	34
Tabulka 5 - Kontingenční tabulka	53
Tabulka 6 - Očekávané četnosti.....	53
Tabulka 7 - Kontingenční tabulka	54
Tabulka 8 - Očekávané četnosti.....	54
Tabulka 9- Kontingenční tabulka	55
Tabulka 10 - Očekávané četnosti.....	55
Tabulka 11 - Kontingenční tabulka	56
Tabulka 12 - Očekávané četnosti.....	56
Tabulka 13 - Kontingenční tabulka	57
Tabulka 14 - Očekávané četnosti.....	57

Seznam příloh

Příloha 1 - Pražský hrad.....	68
Příloha 2 - Národní muzeum.....	68
Příloha 3 - Staroměstská radnice	69
Příloha 4- Průvodcovská trasa	70
Příloha 5 - Dotazník pro rezidenty.....	70
Příloha 6 - Dotazník pro nerezidenty	72
Příloha 7 - Graf č. 7	76
Příloha 8 - Graf 8	77
Příloha 9 - Graf 9	77
Příloha 10 -Graf 10	78
Příloha 11-Graf 11	78
Příloha 12 -Graf 12	79
Příloha 13 -Graf 13	79
Příloha 14 -Graf 14	80
Příloha 15 -Graf 15	80
Příloha 16 - Graf 16	81
Příloha 17 - Graf 17	82
Příloha 18 - Graf 18	83
Příloha 19 - Graf 19	83
Příloha 20 - Graf 20	84
Příloha 21 - Graf 21	84
Příloha 22 - Graf 22	85

Příloha 23 - Graf 23	85
Příloha 24 - Graf 24	86
Příloha 25 - Graf 25	86
Příloha 26 - Graf 26	87
Příloha 27 - Graf 27	87
Příloha 28 - Graf 28	88
Příloha 29 - Graf 29	88
Příloha 30 - Graf 30	89
Příloha 31 - Graf 31	89
Příloha 32 - Graf 32	90
Příloha 33 - Graf 33	90
Příloha 34 - Graf 34	91
Příloha 35 - Graf 35	91

1 Úvod

Jak je známo, za nejstarší cestovatele jsou považováni Řekové, Egypťané a Římané. Cestovní ruch byl v období středověku převážně spojován s bohatými mladými šlechtici, syny bohatých kupců a měšťanů. Ve 13. století již nastává doba, kdy lidé začínají obchodovat, objevovat a kolonizovat do zámoří, zejména do Indie, Číny a Indonésie. Nejznámějším cestovatelem byl Marco Polo, který strávil několik let v Číně. Ovšem v 15. století nastal rozmach zámořských objevů, ze kterých byly nejvýznamnější portugalské a španělské námořní plavby. Nejvýznamnější mořeplavci byli Kryštof Kolumbus, který připlul do Ameriky v roce 1492, Bartolomeo Diaz, Vasco de Gama a Amerigo Vespucci. Počátky moderního cestovního ruchu jsou již v 17. a 18. století, tedy období volného pohybu po cizích územích pro kupce a šlechtice. Na konci 17. století již měla velký vliv na cestování průmyslová revoluce. V rámci organizovaného cestovního ruchu je zde významnou osobou Angličan Thomas Cook, který se v roce 1841 podílel na založení první cestovní kanceláře a uspořádal první organizovaný výlet osobním vlakem a první zahraniční zájezd na Světovou výstavu do Paříže. Cestovního ruchu se v 19. století mohli účastnit převážně nejbohatší členové společnosti. Rozvíjelo se hlavně lázeňství a cesty za poznáním. Důležitou posilou v cestovním ruchu byla železniční doprava. V druhé polovině 19. století dochází k rozvoji horské a pěší turistiky. A na vrcholu zažívá slávu lázeňství. V dopravě vládla převážně parní, železniční doprava, dále vznikala motorová silniční a letecká doprava.

Cestovní ruch se rozvíjel jinak mezi dvěma světovými válkami a v období po druhé světové válce. Na vývoji se podílel i hospodářský vývoj. Velkým zásahem na rozvoji byla doprava, hlavně tedy silniční a také osobní letecká. S objevem klasické motivace pro účast na CR, tedy rekreací, se začíná využívat moře a venkovský prostor.

V současnosti dochází díky stále větší konkurenci mezi zeměmi a klesajícímu počtu cestovních kanceláří ke snížení růstu příjezdového cestovního ruchu. Stále pokračuje kladná tendence v rámci rozvoje cestovního ruchu, kdy je více volného času, mění se životní styl velké části obyvatel, roste mobilita, v rámci volného pohybu osob mezi státy zanikají bariéry a vznikají nové požadavky na možnosti cestování. Roste stabilita v oblasti podnikání v cestovním ruchu, která směřuje ke kvalitnějšímu poskytování služeb a vyšší míře poskytování záruk klientovi. Vyvíjí se speciální formy turistiky, kterými jsou cykloturistika, agroturistika, kongresová turistika. Cestovní kanceláře se více specializují a

mají užší zaměření na produkt, více začínají spolupracovat, zabývají se převážně tematickou turistikou a pasivním cestovním ruchem. Cestovní ruch se také rozvíjí pomocí franchisingu, například Holiday Inn, McDonald's. Cestovní ruch má tedy široké uplatnění ve světě.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je pomocí vybraných ukazatelů analyzovat vývoj cestovního ruchu a vybraných památek v hlavním městě Praha, a to v období 2013 – 2016, v některých případech 2012-2017. Vybranými ukazateli byly počet návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízeních, vývoj počtu přenocování, průměrná doba přenocování a naposledy počet hromadných ubytovacích zařízení. Dále budou vybrány památky, kde byla zjišťována návštěvnost a ceny vstupného. Bude realizováno dotazníkové šetření, s cílem zjistit, jaké památky, které jsou na Seznamu UNESCO, jsou podle rezidentů i nerezidentů nejatraktivnější. Na základě vyhodnocení dotazníku bude navržena trasa, kudy by mohli turisté jít s průvodcem, tak aby poznali lépe Prahu. V práci budou uvedeny návrhy a doporučení pro cestovní ruch a památky v Praze, co by mohlo přispět k dalšímu vývoji cestovního ruchu.

2.2 Metodika

Veškeré informace a údaje potřebné ke zpracování této diplomové práce byly získané jak z odborné literatury, tak z online zdrojů. Údaje byly získány především z Českého statistického úřadu, z databáze webového portálu organizace Prague City Tourism a webových stránek, zaměřených na památky, které jsou součástí UNESCO a dále také byla použita odborná literatura, týkající se oblasti cestovního ruchu. Statistická data byla zpracována v programu STATISTICA.

Výsledky získané provedením dotazníkového šetření budou zpracovány pomocí statistických metod, tedy zejména pomocí elementárních časových řad a výpočty budou prováděny pomocí kontingenčních tabulek, ve kterých je zkoumaná závislost mezi sledovanými kvalitativními znaky.

2.2.1 Elementární charakteristiky časových řad

Pro získání rychlého přehledu o časové řadě slouží elementární charakteristiky časových řad, především diference různého řádu, tempa růstu a bazický index.

V práci jsou využity diference 1. řádu: $\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}$, kde $t = 2, 3, \dots, n$. Tento ukazatel poukazuje na změnu oproti předcházejícímu období, jedná se o meziroční změny.

Koeficient růstu je definován vztahem $k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}$, kde opět $t = 2, 3, \dots, n$ a vyjadřuje vývoj v čase.

Bazický index vyjadřuje relativní změnu hodnoty ukazatele ve sledovaném období

k hodnotě ukazatele ve výchozím období a je definován vztahem $I^b = \frac{y_t}{y_0}$,

kdy $t = 2, 3, \dots, n$.

Průměrný absolutní přírůstek je definován vztahem $\bar{d} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$ a vyjadřuje, o kolik se ročně změní počet zkoumaného vzorce.

2.2.2 Dotazník

Při tvorbě dotazníku je důležité položit správné otázky a případně k nim položit možnosti odpovědí, abychom dostali kvalitních výsledků. Nejčastěji se jednalo o uzavřené otázky, někdy i s možností zaškrtnutí více variant odpovědi, dále pak otevřené otázky a zřídka kdy o otevřené otázky s vlastními odpověďmi.

Kontingence

Jedná se o vztah dvou a více kvalitativních statistických znaků, které se uspořádávají do kontingenční tabulky. Testem nezávislosti je testové kritérium (χ^2 test). Použitím analýzy kvalitativních znaků byly vyhodnoceny vzájemné vztahy a závislosti mezi prvky a pomocí kontingenčních tabulek dochází ke zjištění, zda mezi znaky existuje či neexistuje závislost.

3 Teoretická východiska

3.1 Cestovního ruchu

3.1.1 Vymezení cestovního ruchu

Cestovní ruch v současnosti zaujímá důležitou část národního hospodářství a významně se podílí na spotřebě obyvatelstva. Aby se cestovní ruch mohl dále rozvíjet, je důležité, aby splňoval dané podmínky, kterými jsou svoboda pohybu a zachování bezpečnosti v dané destinaci, vytvořit dostatečný fond volného času a zajistit přiměřené disponibilní důchody obyvatelstva. Dále bývá rozvoj cestovního ruchu podporován množstvím faktorů, jako jsou například růst počtu obyvatelstva, zlepšení jejich zdravotního stavu, růstu vzdělanosti, díky kterým lidé překonávají jazykové bariéry. Lidé touží po cestování, poznávání nových míst kultur a prožití neobyčejných zážitků. Aby cestovní ruch mohl vzniknout, je potřeba obnovovat sjednocení s přírodou, aby se zmírnila pracovní síla, roste vzdělání a tím se realizují potřeby uznání a lidé navazují nové kontakty.¹ Bývá spojován právě s využitím volného času, poznáváním a rekreací. Cestovnímu ruchu je zapotřebí rozumět ve dvou oblastech, a to jako oblast spotřeby, čemuž se rozumí způsob uspokojování potřeb, a druhé oblasti, kterou jsou podnikatelské příležitosti ve velkém množství oborů lidské činnosti, a významně se podílí na ekonomice společnosti. Též bývá cestovní ruch brán jako součást průmyslu, který poskytuje škálu služeb, zahrnující cestování a turistiku.² Cestovní ruch v rámci průmyslu zahrnuje hlavní sektory, kterými jsou ubytování, turistické atrakce, doprava, zprostředkovatelé cestovního ruchu a sektor destinačních organizací.

Do sektoru ubytování patří především subjekty, které nabízí ubytovací služby, počínaje hotelovými řetězci a konče malými soukromými penziony. Turistickými atrakcemi jsou považovány zejména národní parky, tematické parky, kulturní či historická místa, dále také botanické zahrady i sportovní centra a další. Co se týče dopravy, hlavními atributy jsou letecká, železniční, lodní, automobilová, autobusová doprava, dále také půjčovny a další zprostředkovatelé půjčování vozidel. V rámci zprostředkovatelů cestovního ruchu stojí za zmínku touroperátoři, cestovní kanceláře, organizátoři konferencí, agentury, rezervační

---

¹ RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů*. Vydání 3., rozšíření. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

² HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9.

systemy a další. A v poslední řadě sektor distančních organizací, zahrnující národní turistické centrály, regionální centra a turistické asociace.³

V cestovním ruchu je dále důležité vymežit subjekt a objekt, kdy subjektem je účastník cestovního ruchu a objektem je místo dočasného pobytu, které uspokojuje potřeby účastníka, díky kterým osoba cestuje. Dále se cestovním ruchem považuje oblast podnikatelských příležitostí, zahrnující mnoho oborů lidské činnosti a především je významnou součástí ekonomiky společnosti.⁴

3.1.2 Příčiny a předpoklady vzniku a rozvoje cestovního ruchu

Hlavními příčinami, díky kterým CR vznikl, jsou vzdělání, poznávání cizích krajů a zemí, též zvyklosti lidí, navazování nových kontaktů, výměna informací a v současnosti především potřeba regenerace fyzických a duševních sil. Hlavními předpoklady rozvoje CR jsou rozmanité přírodní atraktivity, kulturně-historické dědictví, termální a minerální prameny v lázeňství, dostatečná úroveň vzdělanosti, zlepšující se životní prostředí, dále pak přírodní, kulturně - historické, sociálně - ekonomické, materiálně - technické, politické, ekologické, personální, administrativní, demografické předpoklady.

Přírodní předpoklad představuje charakter terénu, klimatické podmínky, vodní plochy či přírodní zdroje. Do kulturně - historických předpokladů se řadí architektonické památky, lidové tradice a umění a kulturní akce. Sociálně - ekonomické předpoklady představují zejména celkovou úroveň ekonomiky státu neboli výši HDP, dále také platební bilanci, dosažený stupeň životní úrovně, úrovní nabídky zboží a služeb na trhu a fond volného času.

Ekonomické předpoklady zahrnují směnitelnost měny, výši reálné mzdy, výše nerealizované kupní síly obyvatelstva a zejména podporuje podnikání v cestovním ruchu, ke kterému slouží programy podpory podnikání z místních, státních nebo mezinárodních zdrojů EU, UNESCO.

Materiálně – technické předpoklady zahrnují například ubytovací, dopravní, stravovací, maloobchodní, kulturní zařízení. Dále to mohou být též rozvoj informačních technologií,

---

^{3,4} RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů. Vydání 3., rozšíření. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

rezervační systémy, sportovní aktivity. Do politických předpokladů je zahrnována politická stabilita. Může sem dále patřit násilí, teror a válka. Za ekologické předpoklady bývá považováno vhodné přírodní prostředí, tedy například čistota potravin, vod a ovzduší. Tento předpoklad zahrnuje v rámci trvale udržitelného rozvoje též pojem demarketing, ve kterém se jedná o snížení poptávky a tím eliminování negativních dopadů na značnou koncentraci lidí na ohroženém území, tedy například zpoplatnění návštěvy přírodní rezervace a další. Významný je zde trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu, jelikož neničí životní prostředí a má kladné účinky pro turisty. Do personálních předpokladů se řadí profesionalita pracovníků, kteří pracují v cestovním ruchu, tedy například ve firmách, organizacích a orgánech.

Demografické skutečnosti ukazují zejména na počet obyvatel, jak jsou lidé ekonomicky aktivní, dále zvyšující se urbanizace a mobilita. Administrativní podmínky představují soubory, právní předpisy, zákony a vyhlášky o cestovním ruchu, například devizové a celní předpisy, dále také pasové a vízové podmínky.

V rámci rozvoje cestovního ruchu je dobré zmínit, že Česká republika má velice dobré předpoklady co se geografické polohy, snadné dostupnosti, přírodních úkazů, historických památek, dále také léčebných zdrojů, které jsou důležité pro rozvoj lázeňství, a mnohé další aktivity uzpůsobené příznivým podmínkám. Ovšem cestovní ruch České republiky se nemůže obejít bez jistých překážek, mezi které se řadí zejména kriminalita, vízová povinnost pro některé národnosti, špatná kvalita cest, stav hlavních pražských silnic a další.

Další oblastí rozvoje cestovního ruchu naší republiky jsou jeho perspektivy, které vycházejí z provedených analýz předpokladů, mezi které patří především kulturní a poznávací cestovní ruch, lázeňský cestovní ruch, venkovský cestovní ruch a agroturismus, nebo také pěší turistika či cykloturistika.⁵

---

⁵ ČERTÍK A KOL., Ing. Miroslav. *Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8.

3.1.3 Základní pojmy

V cestovním ruchu se mezi základními pojmy nejvíce objevuje turista, kterým se v domácím cestovním ruchu rozumí osoba, která trvale žije v zemi, cestující do země, v níž nemá své běžné bydliště, a to na dobu alespoň jednoho přenocování, ale ne dobu delší 6 měsíců a účel se netýká výdělečné činnosti v navštívené zemi.

Dalším pojmem je délka pobytu, která rozlišuje turistu na dovolené, tedy turistu, který pobývá na daném místě více než daný počet dnů či nocí. A krátkodobě pobývající turista, cestující na dobu kratší, než je uvedeno u předchozího typu pobytu, ovšem musí trvat více než 24 hodin a turista přenocuje alespoň jednu noc.

Výletník neboli jednodenní návštěvník, v domácím cestovním ruchu je to osoba, která trvale žije v dané zemi a cestuje do místa, které není její trvalé bydliště na dobu ne kratší než 24 hodin, ale nepřenocuje v daném místě a hlavní účel je jiný než vykonávání výdělečné činnosti.⁶

3.1.4 Formy cestovního ruchu

Cestovní ruch má velký podíl na ekonomice naší země. Neustále stoupá jeho podíl na tvorbě hrubého domácího produktu. V rámci forem cestovního ruchu jde o uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Toto dělení se týká jak domácího, tak mezinárodního cestovního ruchu.

Cestovní ruch se dělí na rekreační, kulturně poznávací, cestovní ruch s náboženskou motivací, se vzdělávacími a společenskými motivy, zdravotně orientovaný, sportovně orientovaný, orientovaný na poznání přírodního prostředí, s dobrodružnými motivy. Dále pak s profesními motivy, tedy obchodní, kongresový cestovní ruch, cestovní ruch veletrhů a výstav, incentivní cestovní ruch a cestovní ruchu specificky orientovaný.

Za rekreační cestovní ruch je považován takový cestovní ruch, na kterém se podílí největší část obyvatel. Uskutečňuje se převážně v příznivém rekreačním prostředí, které je vhodné pro fyzické i duševní zotavení člověka. Tento typ cestovního ruchu kromě pasivního odpočinku poskytuje též aktivní dovolenou v přírodě, kdy je možné užití široké škály

---

⁶ INDROVÁ, Jarmila. Cestovní ruch: Základy. Vydání 2, přepracováno. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.

sportovních aktivit, her, zálib, koníčků, zájmů, ale také například zahrádkaření či houbaření apod. Může sem patřit i chataření a chalupaření.

Co se týče kulturně poznávacího a vzdělávacího cestovního ruchu, jedná se o poznávání historie, kultury, tradic a zvyků národu vlastního a cizího. Významně zprostředkovává výchovně vzdělávací funkci a rozšiřuje kulturně společenské chování. Patří sem návštěva kulturně historických památek, (hrady a zámky), kulturních zařízení tedy (muzea, galerie) a akcí (festivaly, divadelní představení) i návštěva kulturní krajiny (zahrady, parky) a další. Cestovní ruch s náboženskou orientací bývá označován také jako náboženský cestovní ruch nebo poutní turistika, kdy se navštěvují poutní a jiná posvátná místa, církevní památky.

Do cestovního ruchu se vzdělávacími motivy se řadí cestování, které je zacíleno na další vzdělávání, tedy naučení něčeho či poznávání. Na tom pak závisí program cesty a pobytu.

Cestovní ruch se společenskými motivy bývá zaměřený na sociální stránku, tedy na komunikaci a společenský styk mezi lidmi. Patří sem například návštěvy přátel, příbuzných či známých nebo různých společenských akcí. Součástí tohoto typu cestovního bývá také klubová turistika, kterou tvoří vědomě utvořená skupina lidí se společnými zájmy a zálibami. Tato turistika je typická rozmanitým množstvím programů, velké míry animace a sdružujícím se společenským životem.

Jako cestovní ruch zdravotně orientovaný lze považovat takový, který se týká pobytu v lázních a jiných zařízeních s příznivým zdravotním prostředím, orientující se především na zdravotní rehabilitaci, prevenci, rekonvalescenci, a také léčení následků nemocí.

Patří sem velké množství aktivit, týkající se zdravého pohybu, tedy rekondiční a zdravotně preventivně orientované pobyty, které pomáhají posilovat a udržovat nebo také obnovit fyzickou i duševní kondici člověka. Tento typ cestovního ruchu je důležitý pro zdravotní stav obyvatelstva.

Do sportovně a sportovně turistického orientovaného cestovního ruchu patří jak krátkodobé, tak dlouhodobé pobyty, zaměřené na sport, které posilují a udržují zdraví. Patří sem tedy zejména turistika, vodní turistika, také pěší a jiná forma turistiky. Za specifickou formu je považována lovecká turistika, tedy pobyty zaměřené na lov zvěře či rybolov. A naposledy sportovní diváctví neboli pasivní účast na různých sportovních akcích.

Cestovní ruch, který je orientován na poznávání přírodního prostředí, se zaměřuje právě na poznávání přírodního prostředí, a tedy i bytí v tomto prostředí. Bývá sem zahrnována především návštěva přírodních rezervací nebo chráněných krajinných oblastí, výjimečných oblastí, přírodních míst a atraktivit, které se vyznačují svou originalitou.

Co se dále tohoto typu cestovního ruchu týče, řadí se sem speciální typ, který je zaměřen také na poznávání přírody, ovšem zde se jedná spíše o ekoturistiku, která zahrnuje všechny aspekty uvedené výše a její účastníci se chovají tak, aby nenarušovaly hodnoty přírodního prostředí. Je to takový typ turistiky, která je vedena k tomu, zachovávat dřívější hodnoty přírodního prostředí tak, aby docházelo bezprostřednímu styku s ní.

Cestovní ruch s dobrodružnými motivy bývá v současnosti označován za nezávislý cestovní ruch. Turisté, orientovaní na dobrodružný cestovní ruch, poptávají krajní zážitky s poznáváním přírody, ale mohou též nastat nebezpečné situace, například při loveckých výpravách, v extrémních sporty a sjezdu divokých řek.

Léčebný a lázeňský cestovní ruch se orientuje na rekreaci. Jedná se zde hlavně o relaxaci a péči o zdraví. Součástí tohoto CR je i pobyt u moře, kdy slaná voda a slunce napomáhají na kožní nemoci.

Za cestovní ruch s profesními motivy bývá převážně považován takový, kde je zprostředkována profesní činnost a profesní zájmy. Tento typ cestovního ruchu nejčastěji probíhá v pracovním čase účastníků. Patří sem především obchodní cestovní ruch, kongresový, výstav a veletrhů, incentivní.

Obchodní cestovní ruch zahrnuje obchodně i jiným způsobem profesně zaměřené služební cesty, které se týkají různých typů obchodního jednání mezi firmami nebo také jednání mezi institucemi a organizacemi.

Za kongresový cestovní ruch je považován cestovní ruch týkající se například konferencí, kongresů, které mají společný odborný cíl.

Cestovní ruch výstav a veletrhů. Zde jsou nabízeny a vystavovány různé produkty a služby tak, aby zaujaly účastníky, a aby byli účastníci informováni a vytvořit si tak s nimi kontakt budoucího prodeje. Může zde dojít i k přímému uzavírání obchodních kontraktů a přímému prodeji.

Incentivní cestovní ruch je používán jako stimul k pracovnímu výkonu, k dlouhodobému pracovnímu setrvání ve firmě a jako odměna za dosažené výkony. Je využíván zaměstnavatelem.

Cestovní ruch specificky orientovaný je zejména nákupní cestovní ruch, což jsou například výhodné nákupy v zahraničí, politický cestovní ruch diplomatů a cestovní ruch s politickými akcemi.

Dále do cestovního ruchu specificky orientovaného patří zejména zábavní a atrakční cestovní ruch, který představuje například různá zábavní centra. Ta se budují na místech, která nejsou z hlediska přírodních podmínek vhodná pro ostatní formy cestovního ruchu. Jde jak o velké atrakce, tak různé světové i národní výstavy, výstavy technických vymožeností a atrakcí, což jsou například prostorová kina či trenažéry. Gurmánský cestovní ruch je zaměřený na poznávání jídel a nápojů v cizích zemích a krajích. V České republice to mohou být zvěřinové či vepřové hody, nebo také vinobraní. Naproti tomu exotická jídla, vyráběná v cizích zemích slouží v převážné většině k seznamování se s místní kulturou a životní úrovní. Městský cestovní ruch se odehrává v městském prostředí a je propojován s ostatními formami cestovního ruchu. Venkovský cestovní ruch představuje pobyt a aktivity spojené s přírodou prostředím na venkově. V náboženském cestovním ruchu věřící cestují na svatá místa nebo též na místa církevních slavností.⁷

3.1.5 Činitelé ovlivňující cestovní ruch

Činitelé, kteří ovlivňují rozvoj cestovního ruchu, se dělí z hlediska ekonomického a geologického hlediska na selektivní neboli stimulační, lokalizační a realizační podmínky.

Selektivní či stimulační faktory, mají za úkol stimulovat vznik a rozvoj cestovního ruchu jakožto ve funkci poptávky. Rozlišují se tedy faktory objektivní a subjektivní.

Co se objektivních faktorů týče, jsou zde základní podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu mírové podmínky života. Vedle těchto podmínek existuje nemalé množství dalších faktorů, které působí na rozvoj cestovního ruchu. Jsou to faktory politické, ekonomické, demografické, ekologické, administrativní, sociální a materiálně-technické.

Subjektivními faktory jsou velké množství psychologických faktorů a jiných okolností, které jsou ovlivněné kulturní úrovní obyvatel, reklamou a další.

Lokalizační podmínky cestovního ruchu určují, jaké bude funkční využití konkrétních oblastí pro cestovní ruch, co se týče jejich přírodních možností, charakteru a kvality společenských podmínek a atraktivit.

---

⁷ INDROVÁ A KOL., Jarmila. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4.

Patří sem podmínky přírodního charakteru, kterými jsou zejména přírodní podmínky, atraktivita, klimatické poměry. A podmínky společenského charakteru, které představují například kulturně historické památky různého typu, také kulturní zařízení, sportovní aktivity a akce, kterých se často účastní velký počet zájemců.

Realizační podmínky mají hlavní postavení v poslední fázi různých forem cestovního ruchu. Taktéž doprava umožňuje využívat jeho materiálně - technické základny, která představuje zařízení zmíněné výše.⁸

3.2 Materiálně - technická základna

Tato základna umožňuje účastníkům CR realizovat služby v tomto oboru. Patří sem dopravní, stravovací a ubytovací služby, dále služby cestovních kanceláří, agentur a také turistických informačních center, sportovně rekreační zařízení a doplňkové služby.⁹

Stravovací služby – zde lze řadit zejména naturální výrobu a naturální spotřebu, individuální nákup v maloobchodní síti a přípravu pokrmů v domácnostech a soustavu společného stravování. Společným stravováním se rozumí činnost, se kterou se pojí hromadná výroba, prodej a spotřeba jídel a nápojů pro velké skupiny lidí. Dále se společné stravování dělí na

účelové – uzavřené, kde se stravuje specificky omezená skupina osob neboli stálá skupiny zákazníků a spotřebitel platí pouze část ceny jídel. Mezitím co ve veřejném-restauračním stravování jde o funkci společenského styku a zábavy lidí.¹⁰

Ubytovací služby - jsou nepostradatelné pro rozvoj cestovního ruchu. Poskytují přechodné ubytování pro osobu mimo místo jejího trvalého bydliště.

Ubytovací a jiné služby, které souvisí s ubytováním, poskytují ubytovací zařízení různých druhů a kategorie. Ve všech ubytovacích zařízeních by měly být zabezpečeny aktivity,

---

⁸ RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů. Vydání 3., rozšíření. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

⁹ DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.

¹⁰ RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: Soubor studijních materiálů. Vydání 3., rozšíření. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

spojené s vlastním ubytováním i aktivity, které požaduje host v ubytovacím zařízení, a jsou obvyklé v místě jeho trvalého bydliště.¹¹

Co se ubytovacích služeb týče, patří sem požadavky na ubytovací zařízení, které mají účastníci cestovního ruchu, jinak nazýváno segmentace hostů. Velmi často se zde sleduje struktura hostů, kteří chtějí pobývat v ubytovacích zařízeních, s cílem maximálního uspokojení hostů. Sledují se tedy požadavky podle teritoria, neboli geografická segmentace, odkud návštěvník přichází, tedy domácí a zahraniční návštěvník, který může být ze zámoří či z Evropy. Dále pak požadavky dle věku, což je označováno jako demografická segmentace, patří sem senioři, junioři a děti. Následuje rozdělení dle účelu na cestovním ruchu, označovaná jako segmentace podle spotřebního chování, a bývají zde zařazení například obchodníci, kongresoví a církevní hosté, diplomaté, turisté a rodiny s dětmi.

Segmentace hostů je užitečná k lepšímu poznání potřeb zákazníků a také slouží ke správnému vytvoření marketingové strategie a marketingového mixu ubytovacího zařízení.¹²

Dopravní služby - se v současnosti stávají nepostradatelnými pro realizování cestovního ruchu. Cestovní ruch (CR) je přímo závislý na rozvoji dopravy. Lze je charakterizovat službami spojenými s pohybem účastníků CR z místa bydliště do místa realizace CR. Je důležité, aby byly tyto služby kvalitní, jelikož se od ní odvíjí spokojenost účastníka CR, a tedy aby byly zároveň splněny jeho představy, cíle a také přání v místě CR. Jak již bylo řečeno, dopravní infrastruktura má významný vliv na rozvoj cestovního ruchu.

Dále sem patří druhy dopravy, kterými jsou letecká, silniční, železniční, vodní a další druhy dopravy, které využívají účastníci CR.¹³

---

11 ČERTÍK A KOL., Ing. Miroslav. Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8.

12,13 INDROVÁ A KOL., Jarmila. Cestovní ruch I. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4.

3.3 Marketing v cestovním ruchu

Marketing má za úkol uspokojovat potřeby. Vytváří větší ekonomickou hodnotu než jakákoliv jiná činnost při podnikání, avšak i přesto je často vnímám jako okrajová činnost. Jedná se tedy o podporu zákazníka, porozumění trhu, tvorbu produktů, inovace a budování značky. Aby byl marketing úspěšný, musí být schopný propojit vnější a vnitřní prostředí firmy, trh a firmu, zákazníky, kreativitu a analytické dovednosti.

Trhem v cestovním ruchu si lze z pohledu marketingu představit určitý prostor, tedy velkou skupinu kupujících, stávajících a potencionálních, určitého produktu. Na tomto trhu je zvláštností, že se zde prodává zboží i služby. Subjekty na trhu jsou prodávající, kupující a mezičlánky. Objekty jsou služby, zboží a volné statky.¹⁴

V rámci cestovního ruchu jsou k základním nástrojům marketingu (4P) přidány další čtyři, jimiž jsou

- 5 P - Lidé (people)
- 6 P - Kompletace služeb (package)
- 7 P - Vytváření programů (programming)
- 8 P - Spolupráce (partnership)¹⁵

3.4 Statistika cestovního ruchu

Statistiku cestovního ruchu sleduje převážně Český statistický úřad a Česká národní banka v rámci daných ukazatelů, které mají činnost stanovenou mezinárodně uznávanými standardy pro statistiku cestovního ruchu. Informace o tom, jak se cestovní ruch vyvíjí a jaké jsou jeho důsledky, jsou založené především ve statistických údajích o příjezdech návštěvníků, počtu přenocování a informacích o platební bilanci, zahrnující příjmy a výdaje v cestovním ruchu.¹⁶

---

14 JAKUBÍKOVÁ, Dagmer. Marketing v cestovním ruchu. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3247-3.

15 DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.

16 DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.

Pro jeden z nejdůležitějších předpokladů koordinace a řízení v cestovním ruchu, je potřeba kvalitního systému statistických ukazatelů v odvětví cestovního ruchu. Co se tedy statistiky týče, zabývají se těmito ukazateli, jak vrcholové orgány českého cestovního ruchu, tak také vrcholové orgány světového cestovního ruchu, kterými jsou především Světová organizace cestovního ruchu, Světová rada pro cestování a turistiku ve spolupráci s EUROSTAT, OECD a další. Ve statistice cestovního ruchu jsou v současnosti uvedeny ukazatele, kterými jsou například podíl cestovního ruchu na HDP a na exportu, devizové příjmy, výdaje a saldo zahraničního cestovního ruchu, již zmíněné příjezdy zahraničních návštěvníků a výjezdy občany z a do České republiky a dále například kapacita ubytovacích zařízení České republiky.¹⁷

3.5 Organizace a řízení cestovního ruchu v České republice

V současné době se na řízení cestovního ruchu podílí především Poslanecká sněmovna parlamentu, Senát, Ministerstvo pro místní rozvoj, Česká centrála cestovního ruchu, Krajské úřady, Profesní organizace a zájmová sdružení.¹⁸

Poslanecká sněmovna je považována za nejvyšší zastupitelský orgán, který zastřešuje cestovní ruch a jeho otázky. Součástí jmenovaného orgánu je Podvýbor pro obchod a cestovní ruch a Podvýbor pro propagaci České republiky v zahraničí.

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) je pověřeno výkonem státní správy v oblasti cestovního ruchu. Za řízení a koordinaci cestovního ruchu je na Ministerstvu odpovědná sekce cestovního ruchu, která se zabývá zejména tvorbou legislativní normy pro cestovní ruch, tvoří a realizuje koncepci státní politiky cestovního ruchu, financuje cestovní ruch, dále také zprostředkovává statistiku a aktivity, které jsou součástí členství s Českou republikou v mezinárodních orgánech a organizacích. Samosprávnými orgány na regionální úrovni, zabývajícími se cestovním ruchem, jsou jednotlivá zastupitelstva měst, obcí a od roku 2001 krajů. Dále existuje Svazek měst a obcí, do kterého jsou sdružena města a obce, a v rámci tohoto funguje Komise cestovního ruchu.¹⁹

---

¹⁷ ČERTÍK A KOL., Ing. Miroslav. *Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8.

¹⁸ INDROVÁ A KOL., Jarmila. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4.

¹⁹ ČERTÍK A KOL., Ing. Miroslav. *Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8.

3.6 Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví patří k nejúspěšnějším, nejznámějším a nejprestižnějším smlouvám organizace UNESCO. Byla přijata roku 1972 na 17. zasedání Generální konference UNESCO.

Užívá se zde pojem Seznam světového kulturního a přírodního dědictví, do něhož jsou podle rozhodnutí Mezivládního výboru zapsány ty nejhodnotnější kulturní a přírodní památky, které navrhuje účastnický stát po prověření specialistů.

Hlavním posláním Úmluvy je stanovení povinností smluvních států a pravidel mezinárodní spolupráce. Důvodem je zabezpečení ochrany, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví s vynikající univerzální hodnotou budoucím generacím. Přijetím Úmluvy každý smluvní stát akceptuje, že mezi jeho povinnosti patří zejména plnit úkoly zmíněné výše, tak, aby státy využili co nejvíce své vlastní zdroje nebo mezinárodní výpomoc. Státy, které k Úmluvě přistupují, vyjadřují svou vůli chránit, zachovat a předat dalším generacím kulturní a přírodní dědictví s celosvětově významnou hodnotou. Být součástí Úmluvy v současnosti znamená prestiž státu.²⁰²¹

3.6.1 Světové dědictví v rámci Úmluvy o ochraně světového dědictví

Do světového dědictví se řadí kulturní a přírodní dědictví. „Kulturní dědictví jsou především památky představující architektonická díla, díla monumentálního sochařství a malířství, prvky či struktury archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, které mají vynikající univerzální hodnotu z hlediska dějin, umění či vědy. Dále pak skupiny budov, tedy například skupiny oddělených či spojených budov, jež mají vynikající univerzální hodnotu z důvodu své architektury, stejnorodosti či umístění. A naposledy lokality nebo místa, jako jsou výtvořiny člověka či kombinovaná díla přírody a člověka a dále také oblasti, která zahrnují místa archeologických nálezů, mají taktéž vynikající univerzální hodnotu.

---

²⁰ KUČOVÁ, Věra. *SVĚTOVÉ KULTURNÍ A PŘÍRODNÍ DĚDICTVÍ UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1.

²¹ INDROVÁ A KOL., Jarmila. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4.

Do přírodního dědictví jsou zahrnovány přírodní jevy tvořené fyzickými a biologickými útvary, geologické a geomorfologické útvary a přírodní lokality či přesně vymezené přírodní oblasti vynikající univerzální hodnoty.²²

3.6.2 Památky České republiky zapsané na Seznamu světového dědictví

Soustředěnost památek UNESCO v České republice, patří vzhledem k rozloze státu mezi nejvyšší na světě. Zatím jsou v České republice zastoupeny památky pouze v oblasti kulturního dědictví. O zápis památek do přírodního dědictví Česká republika dosud neuvažovala. Do organizace UNESCO je zahrnuto 12 památek, umístěných ve městech České republiky. V roce 1992 byla první zapsanou lokalitou na Seznam světového dědictví Praha a její historické centrum, kterým je Pražský hrad a katedrála, Hradčany, Malá Strana, Karlův most, Staré Město, Židovské město, Nové Město a Vyšehrad. Ve stejném roce byl zapsán též Český Krumlov a Telč. V roce 1994 na Seznam přibyla Zelená Hora ve Žďáru nad Sázavou, a to konkrétně poutní kostel sv. Jana Nepomuckého. Následovala Kutná Hora, zapsaná v roce 1995, a to její historické centrum s Chrámem sv. Barbory a Katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. O rok později to byl Lednicko-Valtický areál. V následujícím roce pak Holašovice a její vesnická rezervace. Ve stejném roce Kroměříž, tedy konkrétně její zahrady a zámek. Dalším městem byla v roce 1999 Litomyšl se zámekem a zámeckým areálem. V dalším roce Olomouc a její Sloup Nejsvětější Trojice. O rok později se připojilo Brno s Vilou Tugendhat. A nakonec město Třebíč, konkrétně Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa, které přibýlo na seznam v roce 2003.²³

---

²² KUČOVÁ, Věra. *SVĚTOVÉ KULTURNÍ A PŘÍRODNÍ DĚDICTVÍ UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1

²³ *České dědictví UNESCO*. Litomyšl: Sdružení České dědictví UNESCO.

4 Charakteristika

Další částí práce bylo analyzovat charakteristiku a vývoj počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních a jejich přenocování, průměrnou dobu přenocování, vývoje počtu hromadných ubytovacích zařízení dle jejich typu a také kategorie. Dále bylo důležité zaměřit se na návštěvnost vybraných památek UNESCO v Praze, ať už českými hosty či hosty ze zahraničí, a to vše v období 2012-2017.

4.1.1 Historie a současnost hlavního města Prahy

Praha je v rámci její historie výjimečná svým postavením mezi památkovými městy v České republice a v celé střední Evropě. Její architektura, týkající se všech slohových období, zobrazuje vývoj města během 1100 let. Již začátkem 10. století se Praha stala sídelním městem českého státu. Ve 12. století tvořil Pražský hrad a Vyšehrad společně se Starým městem a jednotlivými osadami městskou aglomeraci. V roce 1257 byla založena Malá Strana, během roku 1320 Hradčany. V roce 1348 se stala významná událost, kdy Karel IV. založil universitu, národní kulturní památku, která byla první ve střední Evropě a Nové Město, jež je výjimečným dokladem evropského urbanismu.

V období renesance dosáhla Praha vrcholu za vlády císaře Rudolfa II. (1525-1612). V období baroka se město přeměnilo do dynamické podoby s velkým množstvím kostelů a klášterů, nejvýznamnější dominantou je pak chrám sv. Mikuláše na Malé Straně, který je zahrnován mezi národní kulturní památky. Praha se může pyšnit bohatou kulturou, kterou může nabídnout svým občanům. Jedná se zejména o velké množství galerií a výstavních sálů, kde jsou vystavována díla českých i zahraničních umělců. Dále se zde nachází mnoho muzeí, divadel i koncertních sálů, také kin a nechybí zde ani hudební kluby. Výjimkou nejsou ani velké haly, kde se odehrávají sportovní utkání či velké koncerty českých i zahraničních celebrit a kapel.²⁴

Co se týče gurmánských zážitků hlavního města Prahy, může se matka měst se také pyšnit řadou špičkových restaurací, kde se připravují jídlo také světoví, ale i čeští šéfkuchaři. Ale najde se zde i mnoho pouličních hospůdek s milou obsluhou a výbornými delikatesami.

---

²⁴ *České dědictví UNESCO*. Litomyšl: Sdružení České dědictví UNESCO.

4.1.2 Významné památky a jejich ochrana

Pražský hrad

Pražský hrad je symbolem českého státu již více než tisíc let, během kterých se náš stát vyvíjel, tedy od jeho vzniku v poslední čtvrtině 9. století. Od 11. století byl také sídlem přemyslovských knížat českých králů a od roku 1918 je sídlem prezidenta republiky. Jedná se o komplex palácových, úředních, církevních a obytných staveb, nádvoří a zahrad, který byl rozšiřován a přestavován ve všech slohových obdobích. Celková plocha činí 45 hektarů.

Staroměstská radnice

Staroměstská radnice u nás patří k historicky velice významným českým památkám, patřících k UNESCO. Radnice stojí na staroměstském náměstí již od 14. století. Jádrem radnice je nárožní kamenný dům, k němuž byla přistavěna hranolová věž, jež je 60 metrů vysoká, s arkýřovou kaplí. V 15. století byl na věž umístěn orloj a zvon.

Zajímavostí této památky je, že v roce 2016 se stala nejoblíbenější pražskou věží, na niž vystoupalo až 782 tisíc turistů.

Národní muzeum

Další vybranou památkou je Národní muzeum. Je to monumentální novorenesanční stavba, která uzavírá horní část Václavského náměstí, vyzdobená je sochaři a malíři „generace Národního divadla“²⁵. Nejvýznamnějším prostorem této budovy je Panteon s kopulí, kde jsou památně zasvěceny velké osobnosti českého národa.

Muzeum bylo založeno v roce 1818 jako soukromý vědecký ústav a významné středisko národního obrození a kulturního života. Národní Muzeum dnes tvoří pět muzeí, a to Přírodovědecké muzeum, Historické muzeum, Knihovna Národního muzea, Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur a Muzeum české hudby. Odborná oddělení těchto muzeí spravuje kolem třinácti milionů sbírkových předmětů, jež jsou situovány v pražských budovách, ale také i v mimopražských pobočkách. Jsou zde k vidění stále expozice různých archeologických sbírek, tedy například minerologie, petrologie,

---

²⁵ společenství autorů, kteří přímo pracovali na výzdobě Národního divadla nebo tvořili v době jeho vzniku

paleontologie, antropologie, zoologie, pravěká historie a dále také řády a vyznamenání evropských zemí a jiné výstavy.²⁶

4.1.3 Ochrana památek

Kulturní památky jsou chráněny zákonem o státní památkové péči. Ochranu či péči památek UNESCO v České republice zastřešují státní orgány, kterými jsou Národní památkový ústav, jež je odbornou organizací státní památkové péče, který spolupracuje při přípravě materiálů pro nominaci dalších památek, vypracovává podklady pro monitorovací zprávy k již zapsaným kulturním sídlům a památkám na seznamu UNESCO nebo také při zajišťování nových informací týkajících se ochrany a péče o památky. Dalším orgánem je Ministerstvo kultury, které má za úkol pečovat o kulturní dědictví ve spolupráci s UNESCO.²⁷

4.1.4 Spolufinancování památek v roce 2017

Praha pečuje o památkové objekty, které jsou v majetku města, a také podporuje opravy památek formou grantových programů. Památky jsou podporovány formou dotačních programů a také programem Podpora pro památky UNESCO. Program vznikl za účelem dostát svým závazkům, které vyplývají z přijetí Úmluvy o ochraně světového a kulturního dědictví a podpory rozvoje památek České republiky zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO a památek, u kterých byl podán návrh na nominaci na Seznam UNESCO.

Co se týče zásad pro čerpání finančních prostředků z tohoto programu, byly vytvořeny tři prioritní oblasti, kterými jsou tvorba management plánů a nominačních dokumentací, vědecko-výzkumné aktivity zajišťující hlubší poznání o historii a hodnotách památek a prezentace, propagace a edukace statků UNESCO.

---

²⁶ VÁŇA, V. -- FRIČOVÁ, Y. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY A PAMÁTKY ČESKÉ REPUBLIKY ZAPSANÉ NA SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO, Kapesní encyklopedie. Praha : Nakladatelství TITANIC a TIGRIS, 2001. ISBN 80-85909-69-3 (TITANIC), ISBN 80-86062-05-8 (TIGRIS).

²⁷ <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pravni-predpisy-a-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty>

Podle výroční zprávy Ministerstva kultury je znám přehled příspěvků, které byly poskytnuty v rámci vybraných památkových programů Ministerstva Kultury na obnovu kulturních památek v roce 2017, tedy nejen na obnovu kulturních památek zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO.²⁸

Programy jsou rozdělené na programy regenerace, havarijní program a program restaurování.

Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón směřuje k celkové obnově a revitalizaci památkově nejcennějších částí – historických jader měst, se zapojením aktivity, zodpovědnosti a finanční spoluúčasti obce a občanů, v komplexní péči o architekto - urbanistickou složku hmotného kulturního dědictví dochovaného v ČR. Schválené výdaje MK v roce 2017 byly 200 112 milionů Kč. V rámci tohoto programu byly příspěvky poskytnuty na památky znázorněné v tabulce č. 1.²⁹

Tabulka 1- Program regenerace v roce 2017

Obec (část obce)	Památk	Příspěvek (Kč)
Praha (městská část Praha 1)	dům č.p. 810	1 677 000
Praha (městská část Praha 1)	strážní domek č.p. 203	249 000
Praha (městská část Praha 2)	pomník Benedikta Roezla na p.č. 2419/1	400 000
Praha (městská část Praha 2)	kostel sv. Ludmily	145 000

Zdroj: Ministerstvo kultury

V havarijním programu jsou finanční prostředky určeny na záchranu nemovitých kulturních památek v havarijním technickém stavu, především na jejich statické a celkové stavební zajištění, na opravy krovů a střech.³⁰

²⁸ <https://www.mkcr.cz/program-podpora-pro-pamatky-unesco-279.html>

²⁹ <https://www.mkcr.cz/program-regenerace-mestських-pamatkovych-rezervaci-a-mestських-pamatkovych-zon-282.html>

³⁰ <https://www.mkcr.cz/havarijni-program-281.html>

Tabulka 2 - Havarijní program v roce 2017

Obec (část obce)	Památka	Příspěvek (Kč)
Praha (Hradčany)	Loreta č. p. 100	210 000
Praha (Hradčany)	dům č. p. 102	200 000
Praha (Malá Strana)	kostel Panny Marie pod řetězem	700 000
Praha (Podolí)	kostel sv. Michaela Archanděla	400 000
Praha (Prosek)	kostel sv. Václava	260 000
Praha (Smíchov)	kostel sv. Václava	130 000
Praha (Uhřetěves)	areál děkanství č. p. 21	400 000
Praha (Vršovice)	kostel sv. Václava	250 000

Zdroj: Ministerstvo kultury

Co se týče programu restaurování movitých a kulturních památek, jedná se o program, ze kterého jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou, tedy restaurováním, movitých kulturních památek, a to se především týká těch, které patří mezi významná díla výtvarných umění nebo uměleckořemeslné práce a jsou umístěny v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně-vzdělávací nebo náboženské účely.³¹

---

³¹ <https://www.mkcr.cz/program-restaurovani-movitych-kulturnich-pamatek-285.html>

Tabulka 3- Program restaurování movitých a kulturních památek roce 2017

Obec (část obce)	Lokalizace	Památka	Příspěvek (Kč)
Praha 16-Radotín	kostel sv. Petra a Pavla	soubor 14 obrazů křížové cesty	90 000
Praha 1-Hradčany	arcibiskupský palác	šperkownice	91 000
Praha 1-Nové Město	kostel Panny Marie Sněžné	obraz sv. Prokopa, inv. č. PMS-0624	85 000
Praha 1-Staré Město	kostel Nejsvětějšího Salvátora	sochy apoštolů	119 000
Praha 1-Staré Město	chrám Matky Boží před Týnem (nyní depozitář Arcibiskupství pražského)	soubor textílií a jiných předmětů z hrobky Tychona de Brahe	250 000
Praha 2-Nové Město	kostel sv. Štěpána	boční oltář Snímání z Kříže	265 000
Praha 2-Vinohrady	kostel sv. Ludmily	varhany	350 000
Praha 8-Bohnice	kostel sv. Petra a Pavla	boční oltář P. Marie	300 000
Praha 9-Dolní Počernice	kostel Nanebevzetí Panny Marie	kazatelna	80 000

Zdroj: Ministerstvo kultury

5 Analýza dosažených výsledků

5.1.1 Vývoj počtu návštěvníků ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních v Praze

Podkladové údaje byly po vzájemné komunikaci poskytnuty organizací, která se zabývá cestovním ruchem a zaměřuje se právě na památky UNESCO, konkrétněji organizace Prague City Tourism. Jejich zdrojem je Český statistický úřad, který zjišťoval informace přímo v hromadných ubytovacích zařízeních.

Tabulka č. 1 znázorňuje kromě počtu českých i zahraničních návštěvníků v ubytovacích zařízeních v Praze v letech 2012 až 2017, také výkyvy v pozorováních časové řady pomocí elementárních charakteristik, tedy 1. a 2. diferenci, tempo růstu a bazický index. Tabulka ukazuje, jak se návštěvnost stále zvyšuje. Doposud byla největší návštěvnost zaznamenána v minulém roce, kdy bylo v ubytovacích zařízeních až 7 652 tisíc návštěvníků, z toho 1 100 tisíc rezidentů a 6 552 tisíc nerezidentů. Je to především díky atraktivitě hlavního města, která přiláká každý rok miliony turistů. Stejně údaje o počtu hostů vykazuje příjezdový cestovní ruch v Praze ve sledovaném období. Dalším úspěšným rokem v návštěvnosti hostů byl rok 2016, kdy bylo zjištěno 7 127 tisíc návštěvníků, což bylo o 7,9% méně oproti roku 2017. Naproti tomu nejméně návštěvníků zde bylo v roce 2012, tedy 5 726 návštěvníků, a to zřejmě kvůli nedostatečné informovanosti o Praze. Průměrný absolutní přírůstek je 385,2, což znamená, že se průměrně každoročně počet hostů zvyšoval o 385,2 návštěvníků. Průměrný koeficient růstu je 1,06% z čehož vyplývá, že návštěvnost se v období 2012 - 2017 každým rokem zvyšuje o 6%.

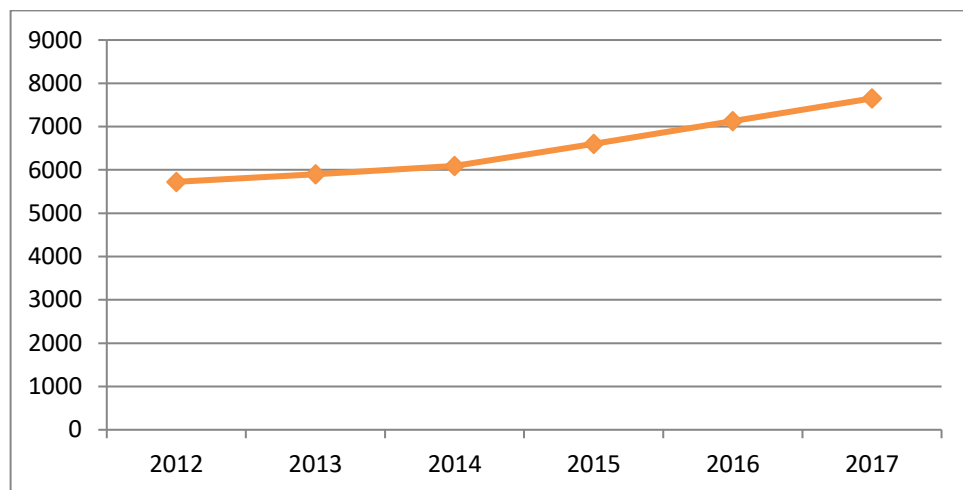
Tabulka 4 - Charakteristika počtu návštěvníků ubytovacích zařízení v Praze v tisících

Rok	Počet hostů	1. absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2012	5 726	-	-	-
2013	5 899	173	1,03	2,932
2014	6 096	197	1,033	1,033
2015	6 605	509	1,083	1,12
2016	7 127	522	1,079	1,208
2017	7 652	525	1,074	1,297
Průměr	6 518	385,2	1,06	-

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Z grafu č. 1 je vidět, že návštěvnost v ubytovacích zařízeních zahraničními turisty není vyrovnaná. Turistů, ať už zahraničních či českých, stále přibývá. V minulém roce dosáhla návštěvnost vysokých hodnot. Důvodem je oblíbenost Prahy a úspěšná marketingová strategie ze strany organizací, zprostředkujících cestovní ruch.

Graf 1 - Vývoj počtu návštěvníků v Praze (v tis. osob)

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

5.1.2 Vývoj počtu přenocování návštěvníků v ubytovacích zařízeních

Dalším významným ukazatelem je vývoj počtu přenocování českých i zahraničních návštěvníků v ubytovacích zařízeních v Praze. Tabulka č. 2 znázorňuje vývoj počtu přenocování v letech 2012 až 2017. Nejvíce návštěvníků u nás přenocovalo v roce 2017, konkrétně tedy 18 056 tisíc, z toho 1 778 tisíc rezidentů a 15 017 tisíc nerezidentů. Šlo o nárůst až o 5,5% oproti roku 2016. Důvodem jistě byla stále se zlepšující kvalita hotelových a gastronomických služeb a rozšiřování turistické nabídky mimo historické jádro. Dále byl úspěšným rokem rok 2016, kdy v ubytovacích zařízeních přespalo 16 796 tisíc návštěvníků. Oproti tomu nejméně návštěvníků v ubytovacích zařízeních přespalo na začátku sledovaného období, tedy v roce 2012, bylo zde ubytováno 14 443 tisíc turistů, z toho 1 056 tisíc rezidentů a 12 937 tisíc nerezidentů. Průměrný absolutní přírůstek se pohybuje na hodnotě 722,6, což znamená, že počet přenocování se každoročně zvyšoval o

722,6 turistů. Průměrný koeficient růst je 1,045, z čehož vyplývá, že návštěvnost se v období 2012 - 2017 každým rokem zvyšuje o 4,5%.

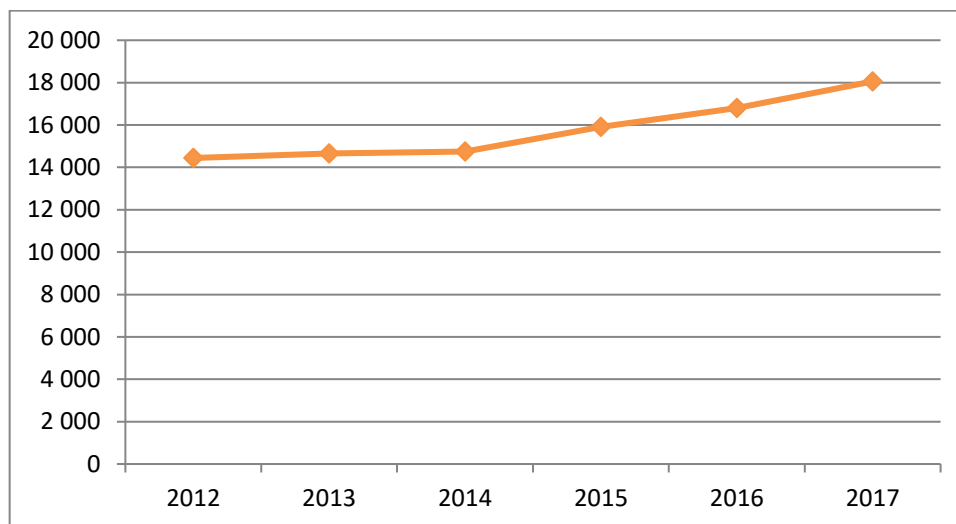
Tabulka 5 - Charakteristika počtu přenocování v Praze v tisících

Rok	Počet přenocování hostů	1. absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2012	14 443	-	-	-
2013	14 654	211	1,01	7,283
2014	14 750	96	1,007	1,007
2015	15 917	1 167	1,079	1,086
2016	16 796	879	1,055	1,146
2017	18 056	1 260	1,075	1,232
Průměr	15 769,33	722,6	1,045	-

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Jak je vidět z grafu č. 2, vývoj byl oproti počtu hostů téměř vyrovnaný. V roce 2012 přespalo v ubytovacích zařízeních nejméně osob a od roku 2014 přenocování stoupalo.

Graf 2 - Vývoj počtu přenocování návštěvníků (v tis. osob)

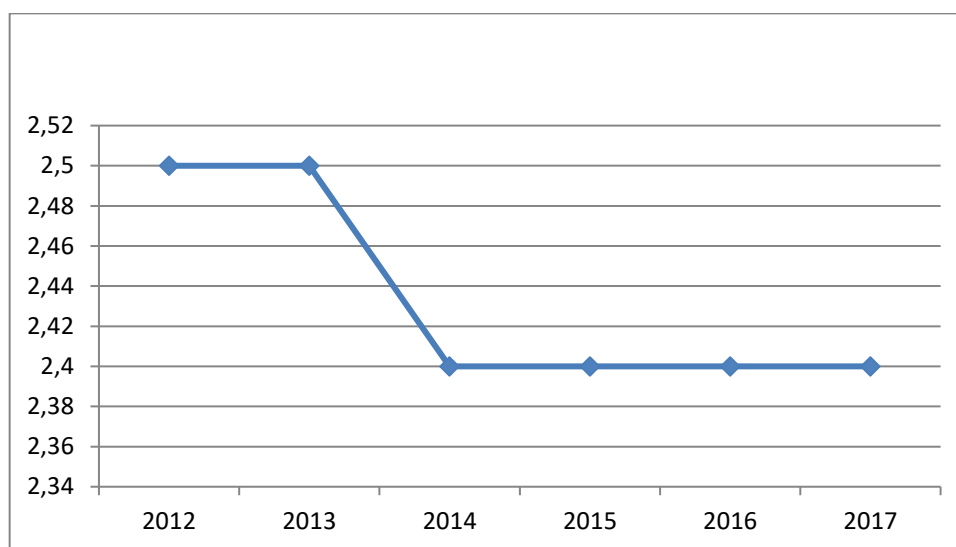

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

5.1.3 Vývoj průměrné doby přenocování turistů v Praze

Co se týče průměrné doby přenocování turistů v Praze, z grafu č. 3 je zřejmé, že doba přenocování je poměrně vyrovnaná, až na rok 2012 a 2013, kdy přenocování dosáhlo vyšších hodnot než následující roky. Je to způsobeno pravděpodobně tím, že turisté začali jezdit do Prahy za nákupy a památkami jen na jeden den. Tento způsob cestování je levnější.

Graf 3 - Průměrná doba přenocování (počet nocí)

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

V této kapitole nebyla zjišťována charakteristika průměrné doby přenocování, jelikož nevykazuje výrazné rozdíly mezi hodnotami.

5.1.4 Vývoj počtu hromadných ubytovacích zařízení

Co se týče sběru dat ohledně části této kapitoly, bohužel byla zprostředkována data pouze do roku 2016, za loňský rok doposud nebyla zpracována. Vývoj ubytovacích zařízení se dá pojmout více způsoby. V tabulce č. 6 je znázorněn procentuální podíl počtu hromadných ubytovacích zařízení za sledované období, tedy roky 2012 až 2016. V roce 2014 byl podíl hotelů na celkovém počtu hromadných ubytovacích zařízení nejvyšší. Podíl hotelů od roku 2012 do roku 2014 rostl a od roku 2015 naopak podíl klesal. U penzionů dochází od roku 2012 k poklesu podílu počtu penzionů. U kempů lze konstatovat, že vývoj jejich podílu je

téměř neměnný. Jejich podíl společně s turistickými ubytovnami je na celkovém počtu hromadných ubytovacích zařízení nejnižší. Důvodem je, že čeští a zahraniční turisté preferují spíše komfort, který jim hotel či penzion jsou schopny poskytnout.

Tabulka 6 - Počet hromadných ubytovacích zařízení (v %)

Rok	Hotely	Penziony	Kempy	Turistické ubytovny	Ostatní
2012	60,6	15,5	2,6	5,1	16,2
2013	61,6	15,3	2,2	5	15,9
2014	68,3	13,3	2,4	4,8	11,2
2015	67	12,7	2,5	6,1	11,7
2016	66,9	13,1	2,3	6,3	11,4

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Tabulka č. 7 zobrazuje procentuálně počet hromadných ubytovacích zařízení dle kategorie hotelů v období 2012–2016. Největší podíl počtu hotelů byl v kategorii tří-hvězdičkových a čtyř-hvězdičkových, jejichž podíl v Praze je kolem 40%. V roce 2015 se lehce zvýšil počet hotelů ve zmíněné kategorii - nárůst nastal u čtyř-hvězdičkových a tří-hvězdičkových hotelů. Další o něco méně početnou skupinou jsou pěti-hvězdičkové hotely, jejichž podíl byl v daných obdobích kolem 8%, ovšem v roce 2016 bych jejich podíl na počtu hromadných ubytovacích zařízení dle kategorie nejvyšší. Podíl dvou-hvězdičkových, jedno- hvězdičkových a hotelů garni je v Praze nejmenší.

Tabulka 7 - Počet hromadných ubytovacích zařízení dle kategorie hotelů 2012-2016 (v %)

Rok	Hotely *****	Hotely ****	Hotely ***	Hotely **	Hotely *	Hotely garni
2012	8,2	38,1	42	3,9	1	6,8
2013	8	40	42,8	3,7	1	7,4
2014	8,2	40,4	41,4	2,7	1	7,2
2015	8,2	41,8	43	2,9	0,8	7,6
2016	8,5	40	41	2,8	0,8	7

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

5.2 Analýza návštěvnosti vybraných památek

Co se těchto analýz týče, je zde opět problém, kdy u památek je uvedeno sledované období pouze do roku 2016, jelikož za předchozí rok nejsou doposud statistická data zpracována.

Pražský hrad

Pražský hrad je symbolem českého státu již více než tisíc let, během kterých se náš stát vyvíjel, tedy od jeho vzniku v poslední čtvrtině 9. století. Od 11. století byl také sídlem přemyslovských knížat českých králů a od roku 1918 je sídlem prezidenta republiky. Jedná se o komplex palácových, úředních, církevních a obytných staveb, nádvoří a zahrad, který byl rozšiřován a přestavován ve všech slohových obdobích. Celková plocha činí 45 hektarů.

U Pražského hradu se dělí návštěvnost na turisty, kteří platili za vstup na hrad a průchozí návštěvnost, kdy turisté pouze areálem hradu prošli. Návštěvnost turistů, kteří zaplatili za návštěvu Pražského hradu, byla zjišťována na základě pokladního systému s detailními statistikami. Co se týče odhadu celkového počtu návštěvníků, návštěvnost byla zjišťována na základě průzkumů v terénu, tedy počítání příchozích návštěvníků všemi vstupy do areálu.

Tabulka č. 8 znázorňuje charakteristiku návštěvnosti Pražského hradu v letech 2013 až 2016. Nejméně návštěvníků zde bylo v letech 2013 a 2014, tedy 1748 a 1799. Pravděpodobným důvodem bylo, že nebyla taková oblíbenost této památky jako v současnosti. Návštěvnost se postupně zvyšovala a nejvíce turistů navštívilo hrad v roce 2016, kdy jich bylo až 2 100. Důvodem je zřejmě stálá atraktivita památky a to, že památka patří k symbolům české státnosti. Průměrný absolutní přírůstek se pohybuje na hodnotě 117,3, což znamená, že návštěvnost platících turistů každoročně zvyšoval o 117,3 turistů. Průměrný koeficient růst je 1,063, z čehož vyplývá, že návštěvnost se v období 2013 - 2016 každým rokem zvyšuje o 6,3%.

Tabulka 8 - Charakteristika návštěvnosti platících turistů Pražského hradu (v tis. osob)

Rok	Návštěvnost platících turistů	1. absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2013	1 748	-	-	-
2014	1 799	51	1,029	1,029
2015	2 044	245	1,136	1,169
2016	2 100	56	1,027	1,201
Průměr	1922,75	117,33	1,063	-

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Tabulka č. 9 ukazuje charakteristiku návštěvnosti Pražského hradu pouze průchozích turistů, kdy opět v letech 2015 a 2016 byla návštěvnost největší, což může být jako v předchozím případě vysvětleno atraktivitou památky a její oblíbeností. V roce 2015 nastal prudký nárůst návštěvnosti oproti roku 2014, a to až od 23,4%, což je až o 1 417 tisíc turistů. Naopak tomu bylo v roce 2013, kdy byla návštěvnost nejmenší, klesla až o 95 tisíc návštěvníků. Důvodem bylo méně finančních prostředků na cestování a pokles zájmu o návštěvy památek. Průměrný absolutní přírůstek se pohybuje na hodnotě 467,3, což znamená, že návštěvnost průchozích turistů se každoročně zvyšovala o 467,3 turistů. Průměrný koeficient růstu je 1,071, z čehož vyplývá, že návštěvnost se v období 2013 - 2016 každým rokem zvyšuje o 7,1%.

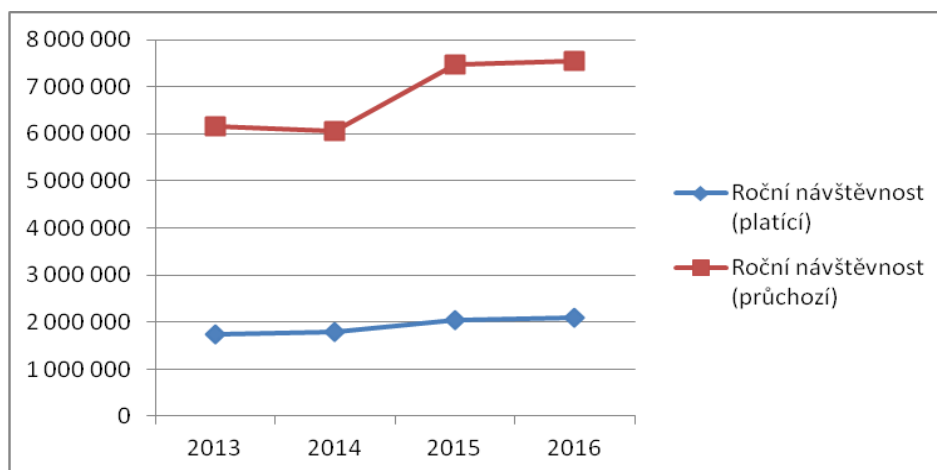
Tabulka 9 - Charakteristika návštěvnosti průchozích turistů Pražského hradu (v tis. osob)

Rok	Návštěvnost průchozích turistů	1. absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2013	6 149	-	-	-
2014	6 054	-95	0,985	0,985
2015	7 471	1 417	1,234	1,215
2016	7 551	80	1,011	1,228
Průměr	6806,25	467,33	1,071	-

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Z grafu č. 4 je poznat, že návštěvnost Pražského hradu vykazuje mnohem vyšší hodnoty u ukazatele průchozí návštěvnosti. Z důvodu nedostatku času, turisté areálem pouze procházejí, aniž by navštívili jednotlivé památky.

Graf 4 – Vývoj návštěvnosti Pražského hradu (v tis. osob)

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Dalšími zkoumanými daty zde bylo vstupné na hrad, které se lišilo podle toho, zda bylo plné, rodinné či studentské vstupné. Studentské se dále rozlišuje na mládež od 6-16 let, dále studenty středních a vysokých škol v denním studiu do 26 let a pro osoby starší 65 let věku.

Tabulka 10 - Ceny vstupného na Pražský hrad

Druh vstupenky	Plné vstupné	Sleva	Rodinné vstupné
Pražský hrad - Okruh A	350 Kč	175 Kč	700 Kč
Pražský hrad - Okruh B	250 Kč	125 Kč	500 Kč
Pražský hrad - Okruh C	350 Kč	175 Kč	700 Kč
Expozice Příběh Pražského hradu	140 Kč	70 Kč	280 Kč
Obrazárna Pražského hradu	100 Kč	50 Kč	200 Kč
Prašná věž - expozice Hradní stráže	70 Kč	40 Kč	140 Kč
Expozice Svatovítský poklad	250 Kč	125 Kč	500 Kč
Velká jižní věž katedrály sv. Víta	150 Kč	/	/

Zdroj: vstupenky, vlastní zpracování

Z tabulky č. 10 je tedy zřejmé, že nejvíc se platí za rodinné vstupné ve všech druzích vstupenek. Dále pak za plné vstupné, které patří mezi průměrnými vstupnými českých památek. Nejlevnější vstupenky jsou pro mládež, studenty a seniory.

Staroměstská radnice

Staroměstská radnice u nás patří k historicky velice významným českým památkám, patřících k UNESCO. Radnice stojí na Staroměstském náměstí již od 14. století. Jádrem radnice je nárožní kamenný dům, k němu byla přistavěna hranolová věž, jež je 60 metrů vysoká, s arkýřovou kaplí. V 15. století byl na věž umístěn orloj a zvon. Zajímavostí této památky je, že v roce 2016 se stala nejoblíbenější pražskou věží, na niž vystoupalo až 782 tisíc turistů.

Návštěvnost, charakterizována z hlediska elementárních časových řad, jak ukazuje tabulka č. 11, znázorňuje návštěvnost v jednotlivých letech, tedy od roku 2013 do 2016. Nejvíce návštěvníků navštívilo radnici v roce 2016, tedy 782 tisíc turistů, v tomto roce nastal i největší nárůst návštěvnosti oproti ostatním rokům. Naproti tomu nejmenší návštěvnost zde byla v roce 2013, tedy 623 tisíc turistů. Co se týče koeficientu růstu, pohyboval se na hodnotě 1,079, což říká, že se každoročně počet turistů zvyšoval 7,9%. Bazický index ukazuje změnu od začátku sledovaného období, návštěvnost vzrostla v roce 2016 oproti roku 2013 o 25,5%. Průměrný absolutní přírůstek se pohybuje na hodnotě 53, což znamená, že návštěvnost platících turistů se každoročně zvyšovala o 53 turistů. Průměrný koeficient růstu je 1,0787, z čehož vyplývá, že návštěvnost se v období 2013 - 2016 každým rokem zvyšuje o 7,8%.

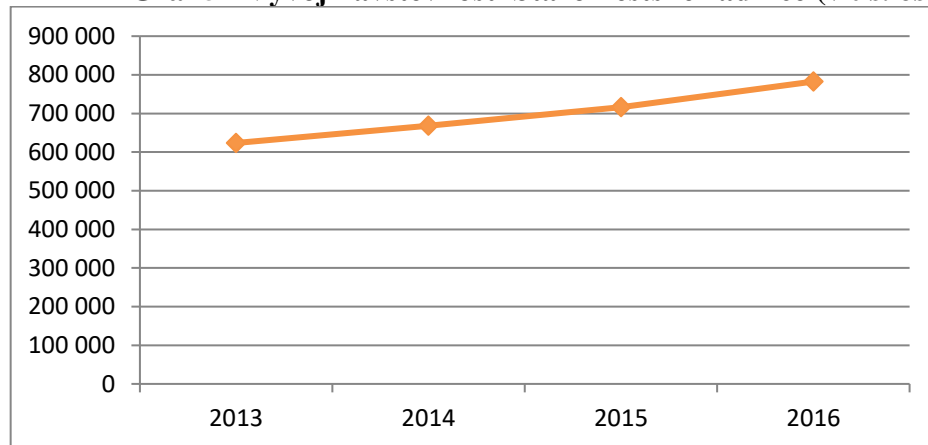
Tabulka 11 - Charakteristika návštěvnosti Staroměstské radnice (v tis. osob)

Rok	Návštěvnost Staroměstské radnice	1. absolutní diference	Koeficient růstu	Bazický index
2013	623	-	-	-
2014	668	45	1,072	1,072
2015	716	48	1,072	1,149
2016	782	66	1,092	1,255
Průměr	697,25	53	1,0787	-

Zdroj: Prague City Toursim, vlastní zpracování

Graf č. 5 ukazuje, jak se pohybovala návštěvnost mezi lety 2013 a 2016. Dále je možné vidět, že návštěvnost neustále stoupá, v roce 2016 dosáhla zatím největší návštěvnosti.

Graf 5 - Vývoj návštěvnosti Staroměstské radnice (v tis. osob)

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Vstupné na Staroměstskou radnici se také pohybuje v různém cenovém rozpětí. V následující tabulce je vidět, že nejvíce se opět platí za rodinné vstupné, dále pak základní, snížené a mVstupenku. mVstupenka je takový druh vstupného, kdy si návštěvníci mohou zakoupit mobilní vstupenku, která upřednostňuje vstup bez dlouhého čekání ve frontě a je také cenově výhodný.

Tabulka 12 - Vstupné na Staroměstskou radnici

Vstupné	Cena
Základní	250 Kč
Snížené	150 Kč
Rodinné	500 Kč
mVstupenka	210 Kč

Zdroj: www.prague.eu, vlastní zpracování

Národní muzeum

Další vybranou památkou je Národní muzeum. Je to monumentální novorenesanční stavba, která uzavírá horní část Václavského náměstí, vyzdobená je sochaři a malíři „generace Národního divadla“³². Nejvýznamnějším prostorem této budovy je Panteon s kopulí, kde jsou památně zasvěceny velké osobnosti českého národa. Muzeum bylo založeno v roce 1818 jako soukromý vědecký ústav a významné středisko národního obrození a kulturního života. Národní Muzeum dnes tvoří pět muzeí, a to Přírodovědecké muzeum, Historické muzeum, Knihovna Národního muzea, Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur a Muzeum české hudby. Odborná oddělení těchto muzeí spravuje kolem třinácti milionů sbírkových předmětů, jež jsou situovány v pražských budovách, ale také i v mimopražských pobočkách. Jsou zde k vidění stále expozice různých archeologických sbírek, tedy například minerologie, petrologie, paleontologie, antropologie, zoologie, pravěká historie a dále také řády a vyznamenání evropských zemí a jiné výstavy.

Rekonstrukce historické části budovy

Od 8. 7. 2011 probíhá rekonstrukce Historické budovy Národního muzea z důvodu špatného technického stavu a také proto, že budova nebyla od svého postavení významněji opravována. Byla poškozena dvěma vojenskými útoky v roce 1945 a 1968. Cílem rekonstrukce je tedy zachránit významnou národní kulturní památku a proměnit ji v moderní muzejní prostor. Právě díky uvolněným prostorám v Historické budově a jejímu propojení s Novou budovou rozšíří Národním muzeum své výstavní prostory v centru Prahy až dvojnásobně. Předpokládaný termín alespoň částečného zpřístupnění budovy po rekonstrukci je stanoven na říjen letošního roku. V rámci otevření historické budovy bude plánovaná velká výstava k 100. výročí založení Československé republiky a 200 letům od založení Národního muzea. Stálé expozice se budou dobudovávat během dalších dvou let.³³

---

³² společenství autorů, kteří přímo pracovali na výzdobě Národního divadla nebo tvořili v době jeho vzniku

³³ <http://www.nm.cz/Rekonstrukce/#rozpocet>

Tabulka č. 13 podává informaci o meziročních změnách návštěvnosti Nové budovy Národního muzea. Největší návštěvnost zde nastala v roce 2016, tedy 309 tisíc návštěvníků. Důvodem byla úspěšná výstava v prostorách Nové budovy a ukončení částečné rekonstrukce Nové budovy a spuštění jejího provozu. Naopak nízký pokles nastal v roce 2014, tedy 79 tisíc turistů, kdy návštěvnost klesla oproti roku 2013 až o 31 000 návštěvníků. Důvodem byla částečná rekonstrukce Nové budovy a také vliv dobrého počasí, kdy lidé preferovali jiné trávení volného času. Jinak je návštěvnost za sledované období na podobné úrovni. Důvodem mohou být úspěšné výstavy a projekty, dále pak správné cílení reklamy a marketingové kampaně jejich propagace. Průměrný koeficient růstu je na hodnotě 1,126, což znamená, že každý rok vzrostla návštěvnost Národního muzea o 12,6%. A bazický index ukazuje, že návštěvnost v roce 2016 vzrostla o 42,7% oproti roku 2013. Co se hodnoty průměrného absolutního přírůstku týče, pohybuje se na hodnotě 16, znamená to, že každý rok se počet návštěvníků Národního muzea zvyšuje o 16 návštěvníků.

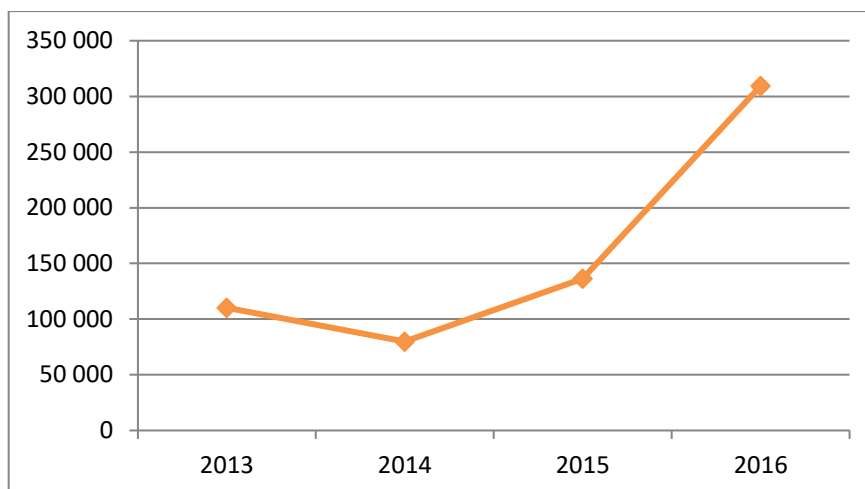
Tabulka 13 - Charakteristika návštěvnosti Národního muzea Nové budovy (v tis. osob)

Rok	Návštěvnost Národního muzea	1. absolutní difference	Koeficient růstu	Bazický index
2013	110	-	-	-
2014	79	-31	0,718	0,718
2015	136	57	1,722	1,236
2016	309	21	1,154	1,427
Průměr	158,5	16	1,126	-

Zdroj: Prague City Tourism, vlastní zpracování

Z grafu č. 6 je vidět že návštěvnost po roce 2013 nejdříve klesala, ovšem od roku 2015 se zvýšila o necelou polovinu oproti roku 2014. V roce 2016 dosáhlo muzeum největší návštěvnosti, bylo zde až 309 000 návštěvníků.

Graf 6 - Vývoj návštěvnosti Národního muzea Nové budovy

Zdroj: <http://www.nm.cz>, vlastní zpracování

V tabulce č. 14 je možné vidět ceny vstupného do muzea celého objektu. Nejvíce se platí za rodinné vstupné jako u ostatních památek, kde tato podmínka platí pro dospělé s dětmi, tedy max. 2 dospělí a 3 děti. O něco méně turista zaplatí za plné za vstupné. Lépe na tom je turista, který platí snížené vstupné, což se týká především studentů a seniorů nad 60 let, či držitele průkazů různých typů, či děti od 6 do 15 let, studenty SŠ a VŠ.

Tabulka 14 - Ceny vstupného Národního muzea Nové budovy v Kč

Vstupné	Cena
Plné	200 Kč
Snížené	140 Kč
Rodinné	340 Kč
Školní výpravy	70 Kč/os.
Skupinové	10% sleva/nad 30 osob
Zdarma	děti od 6 let, dětské domovy

Zdroj: <http://www.nm.cz>

Z uvedených dat lze říci, že návštěvnost vybraných památek stále stoupá. Je to dáno jejich atraktivitou, cenovou dostupností, kdy se ceny pohybují okolo průměru a jelikož se nacházejí v Praze, matce měst, která se podle informací z webového portálu

www.tripadvisor.cz v roce 2017 stala devátou nejatraktivnější destinací a sedmým nejlepším městem na světě.

5.3 Dotazníkové šetření

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit návštěvnost památek zapsaných na seznamu UNESCO. Dotazníky byly dva, jeden byl určen pro rezidenty, tedy těch turistů, kteří bydlí v Praze a druhý pro nerezidenty, určený těm, kteří bydlí mimo Prahu. Šetření bylo prováděno převážně na webovém portálu www.vyplnto.cz a na sociální síti Facebook. Bylo dotazováno 113 respondentů bydlících v Praze a bylo kladeno 10 otázek, které byly následující. Respondentů, kteří nepochází z Prahy, odpovědělo 48. V dotazníku, který je v příloze, byly používány kombinované typy otázek, otevřené i uzavřené.

5.3.1 Dotazníkové šetření rezidentů

Na otázku, jaká památka v Praze Vám přijde nejvíce atraktivní v rámci UNESCO odpovědělo dle grafu v příloze č. 7, 82 respondentů, tedy 72,57% vybralo Pražský hrad. Druhou nejatraktivnější památkou se stal Karlův most, byl zvolen 70 respondenty, tedy 61,95%. Třetí nejhezčí památkou byly Hradčany, které zvolilo 33 respondentů, tedy 29,2%. Na čtvrtém místě si stojí Staroměstská radnice, zvolená 32 pražskými respondenty, tedy 28,32%. Na dalších pozicích byly umístěny památky v tomto pořadí Národní Muzeum, Národní Divadlo, Chrám sv. Mikuláše, Betlémská kaple, Břevnovský klášter, Valdštejnský palác a Kostel sv. Panny Marie.

Na grafu v příloze č. 8, je uvedeno, že na otázku, připadají Vám pražské památky atraktivní, odpovědělo 92 respondentů ano, tedy 81,42% odpovídajících. Spíše ano odpovědělo 16 respondentů, tedy 14,16% odpovídajících. Spíše ne už o hodně méně, tedy pouze 3 respondenti a odpověď ne vybrali 2 respondenti.

Na otázku je podle Vás nějaká památka v Praze, který by si zasloužila být samostatně na seznamu UNESCO, dle grafu v příloze č. 9 odpovědělo 76 odpovídajících ne, 67,26%. Ano odpovědělo 19 respondentů, tedy 16,81%. Pokud odpovídající uvedli ano, měli uvést, jaká památka by to byla. Mezi možnostmi, zodpovězené každá jedním respondentem, byla Praha jako celek, centrum, Kostel Nejsvětějšího srdce Páně.

Na otázku, zda respondentův rozhodnutí navštívit památku to, že je zapsaná v UNESCO, odpovědělo dle grafu v příloze č. 10 85% dotázaných, že neovlivní, tedy 75,22% a ano vybralo pouhých 28 dotázaných, tedy 24,78%.

Na otázku kolik by byli ochotni respondenti utratit za vstup na památku, dle grafu v příloze č. 11 odpovědělo 70 odpovídajících, že by byli ochotni utratit mezi 101-200 Kč, 37 respondentů odpovědělo, že by utratili 201-300 Kč. Poté malý počet, tedy 4 odpovídající zvolili odpověď 301-400 Kč a pouze 2 respondenti by byli ochotni utratit za vstup 401 Kč a více.

Na otázku k jaké evropské metropoli byste přirovnali Prahu, dle grafu v příloze č. 12, zvolilo 69 respondentů, tedy 61%, Vídeň. 10 odpovídajících, tedy 8,85% vybralo Paříž. 9 odpovídajících zvolilo Bratislavu a Londýn. A na posledních místech se umístily Řím a Berlín.

Na otázku jaké služby využíváte v Praze nejčastěji, dle grafu v příloze č. 13, odpovědělo 66 respondentů, tedy 58,41% restauraci. 47 odpovídajících, 41,59% zvolilo kulturu.

Na otázku jak byste vylepšili služby cestovního ruchu v Praze, odpovídali respondenti vlastními slovy. Dle grafu v příloze č. 14, 16 respondentů odpovědělo, že neví, 3 respondenti odpověděli, že by služby nijak nevylepšovali, osoby odpovídající po jedné, tedy 0,9% činilo odpovědi, například méně kýče v centru města, propagace i méně známých míst, neumí posoudit, dobrý pokus byla opencard, jinak asi nijak a více reklamy na internetu.

Na tento dotazník odpovědělo dle grafu v příloze č. 15, 79 žen, tedy 69,91% a 34 mužů, 30,09%. Vyšší podíl žen je dán větší ochotou vyplnit dotazník.

Dle grafu v příloze č. 16, se věk respondentů pohyboval od 18 do 45, kdy nejvíce odpovídajících bylo ve věkové kategorii 26-35, v pořadí byla věková kategorie 18-25. Tento výsledek je důvodem ochoty mladých lidí účastnit se dotazníkového šetření, zvláště v případě vyplnění dotazníku elektronickou formou. Dále pak se mladí lidé rádi vydávají za kulturou a poznáním nových míst a mají více času na cestování a též dokážou cestovat levněji. Velmi malé procento odpovědělo ve věkové kategorii 46-65 let.

5.3.2 Dotazníkové šetření nerezidentů

Na otázku jaká památka v Praze se mimopražským respondentům líbí nejvíc v rámci UNESCO, zvolilo podle grafu v příloze č. 17, 31 respondentů také Pražský hrad, tedy 64,58%. Jako další památku zvolili respondenti Karlův most, odpovídajících osob bylo 27, tedy 56,25%. Třetí nejhezčí památkou byly podle 15 odpovídajících, 31,25% zvoleny Hradčany. Na čtvrtém místě se umístil Vyšehrad, označenými také 15 odpovídajícími, naproti tomu nejméně atraktivní byl zvolen Břevnovský klášter, který zvolila pouze 1 osoba.

Na otázku, je podle Vás nějaká památka v Praze, která by si zasloužila být samostatně na Seznamu UNESCO, zvolilo podle grafu v příloze č. 18, 27 respondentů, tedy 56,25%, odpověď ne. 10 dotázaných uvedlo ano a vybrali tedy Loretu a kostel Nejsvětějšího Srdce Páně. Všechny tyto odpovědi byly uvedeny po 1 osobě, 2 osoby uvedli, že nevědí a někdo uvedl památky, které již součástí UNESCO jsou.

Na otázku, zda ovlivní rozhodnutí respondentů navštívit památku to, že je zapsaná v UNESCO. Dle grafu v příloze č. 19 odpovědělo 43 osob, tedy 89,58% odpovědělo, že by to jejich rozhodnutí neovlivnilo. A pouhých 5 odpovídajících, tedy 10,42% vybralo odpověď ano. Tento výsledek je pravděpodobně zapříčiněn atraktivitou i dalších památek, které nejsou součástí UNESCO.

Na otázku, zda respondentům připadají pražské památky atraktivní, odpovědělo dle grafu v příloze č. 20 ano 34 osob, tedy 70,83%. Díky tomu sem jezdí každý rok až desetitisíce návštěvníků. Naopak 1 osobě památky nepřipadají atraktivní.

Na otázku, k jaké evropské metropoli by odpovídající přirovnali Prahu, vybralo dle grafu v příloze č. 21 nejvíce osob, 52,08% respondentů, Vídeň. A již menším množstvím odpovídajících, tedy 8 a 7 osobami byla vybrána Paříž a Řím. Naopak nejméně odpovídajícími byl z vybraných možností zvolen Londýn, Berlín a Bratislava. Důvodem je, že Vídeň má velice podobné rysy města jako hlavní město Praha.

Na otázku, kolik by respondenti byli ochotni utratit za vstup na památku, dle grafu v příloze č. 22, odpovědělo 21 osob, 43,75%, 101-200 Kč. O něco málo, tedy 19 osob,

vybralo odpověď 201-300 Kč. Naopak a dle očekávání odpovědělo 5 osob pro 401 Kč a více a 3 osoby pro 301-400 Kč.

Na otázku, jak často navštěvují respondenti pražské památky, dle grafu v příloze č. 23, odpovědělo 31 osob, tedy 64,58%, že 1x za rok. 10 osob, 20,83% vybralo odpověď 1x za půl roku. 6 osob odpovědělo, že navštěvuje památky 1x za 3 měsíce a naopak nejméně osob, tedy jen 1 z dotazovaných respondentů, odpověděla, že navštíví Prahu 1x za měsíc.

Na otázku, co účastněné motivuje k tomu, abyste navštívili pražské památky, dle grafu v příloze č. 24, vybralo „atraktivitu“ 27 osob, tedy 56,25%. O něco méně osob, tedy 20 jich uvedlo jinou odpověď, kdy by to mohlo být například dobrá dopravní dostupnost k památkám, velké množství památek, patřící k UNESCO, vyskytujících se v Praze a jejich historie. A pouze 1 osoba uvedla cenovou dostupnost.

Na otázku, zda se respondenti vracejí do Prahy, odpovědělo podle grafu v příloze č. 25, 28 dotazovaných, že se vrací velmi často. 19 lidí uvedlo, že se vrací málo kdy a 1 osoba se nikdy nevrací. Návštěvníci se sem velice často rádi vrací, ať už kvůli atmosféře Prahy, kterou se zde naskytá, právě kvůli historii, či kvůli dopravní dostupnosti či velkému množství různých kulturních akcí, které se tu každoročně dějí.

Na otázku, jak dlouho v Praze respondenti zůstávají kvůli památkám, dle grafu v příloze č. 26, uvedlo 33 respondentů 1 noc, tedy 68,75%. O téměř polovinu méně osob, tedy 33, vybralo odpověď 2 noci a více, 31,25%. Návštěvníkům většinou stačí na návštěvu města a všech památek pouze 1 noc, pak cestují dále nebo se vrátí opět domů.

Na otázku kde by se respondenti ubytovali spíš, dle grafu v příloze č. 27, odpovědělo v rámci nabízených možností, 28 osob, 58,33%, že by se ubytovali u příbuzných nebo známých. V penzionu by se ubytovalo méně osob, a to pouze 10, tedy 20,83%. A nejméně osob by zvolilo pro ubytování hotel, 7 osob a byt, pouze 3 osoby. Je to pochopitelně dáno tím, že pro většinu lidí, je příjemnější a levnější přespat u příbuzných, když se jedná například o jednu noc.

Na otázku kolikrát respondenti navštívili Prahu v roce 2017, dle grafu v příloze č. 28, vybralo 28 dotazovaných, 58,33% odpověď 1-5x, 12 respondentů, 25% vybralo 11-20x a nejméně osob, tedy 8, zvolilo odpověď 6-10x.

Na otázku když jedete do Prahy, zjišťujete si informace o ní sami či preferujete knižního průvodce, dle grafu v příloze č. 29, zvolilo 44 odpovídajících, tedy 91,67%, že si zjišťují informace sami a pouze 4 osoby, 8,33% preferuje průvodce.

Na otázku odkud čerpáte informace o Praze dle grafu v příloze č. 30, odpovědělo 33 osob, tedy 68,75%, že si zjišťují informace na internetu. 12 respondentů, 25%, vybralo odpověď, že jim známí poskytují informace. Nejméně osob zvolilo kontakty a letáky.

Na otázku když navštíví respondenti Prahu kvůli památkám, zda zavítají i na občerstvení, dle grafu v příloze č. 31, odpovědělo 42 respondentů, 87,5%, že ano a odpověď ne zvolilo pouhých 6 lidí, 12,5%. Důvodem je jistě skutečnost, že lidé stráví v Praze celý den a rádi návštěvu zakončí nějakým dobrým jídlem.

Na otázku jaký typ občerstvení si návštěvníci zvolí, dle grafu v příloze č. 32, 29 osob, 60,42% odpovědělo, že by šli do restaurace, a naopak nejméně osob by si z nabízených možností vybralo občerstvení u stánků, kavárnu či hospodu. Restaurace je z těch druhů občerstvení nejkomfortnější a jídlo zde bývá kvalitní, akorát cena zde bývá vyšší, než u ostatních typů pohostinství, ale lidé jsou ochotni zaplatit více za kvalitu.

Na otázku, dle grafu v příloze č. 33, jaké služby využívají návštěvníci v Praze, odpovědělo 28 osob, 58,33% že kulturu. 19 osob, 39,58% zvolilo restauraci a pouze 1 osoba vybrala odpověď ubytování. Je to dáno tím, že většina lidí, když zamíří do Prahy, tak nejvíce se zajímají právě o kulturu, kvůli které nejspíš Prahu navštíví.

Na tento dotazník odpovědělo dle grafu v příloze č. 34, 32 žen a 16 mužů, tedy stejný poměr jako u předchozího typu dotazníku. Větší podíl žen, 66,67%, je dán, jak již bylo zmíněno, ochotou účastnit se těchto dotazníkových šetření.

Tohoto dotazníkového šetření se, podle grafu v příloze č. 35, zúčastnilo nejvíce osob ve věkové kategorii 18-25, a to konkrétně 14 osob, další věkovou kategorií bylo věkové rozmezí 26-35 a 56-65. Tyto kategorie měli stejný počet respondentů, tedy 10 osob. Nejméně početná věková kategorie byla ve věku 46-55 a 36-45. Stejně jako u dotazníků pro rezidenty, je tento výsledek dám nejspíš tím, že mladí lidé mají více času a jsou více ochotni účastnit se dotazníkového šetření a více se zajímají o kulturu.

5.4 Analýza kvantitativních znaků

Po vyhodnocení dotazníkového šetření byly zjišťovány statistické závislosti mezi vybranými kvalitativními znaky tříděných do 6 kontingenčních tabulek a vyhodnocovaných pomocí χ^2 testu. Statistická závislost byla zjišťována jak z dotazníkového šetření rezidentů, tak nerezidentů.

5.4.1 Pražští respondenti

H₀: Neexistuje závislost mezi atraktivitou památek a pohlavím návštěvníka

Tabulka 4 - Kontingenční tabulka

	Atraktivita památek				
Pohlaví	Ano	Spíš ano	Spíš ne	Ne	Celkem
Muž	26	5	3	x	34
Žena	66	11	2	x	79
Celkem	92	16	3	x	113

Sloupec „Spíš ne“ byl sloučen se sloupcem „Ne“, aby došlo k vyloučení nevhodných hodnot v tabulce č. 6.

Tabulka 5 - Očekávané četnosti

	Atraktivita památek		
Pohlaví	Ano	Spíš ano	Spíš ne
Muž	23,42	4,5	0,9
Žena	59,46	9,91	1,8

Testové kritérium $\chi^2 = 4,203$

P-hodnota = 0,95

Na základě p-hodnoty 0,95, která je větší než stanovená hladina významnosti ($\alpha = 0,05$), se nulová hypotéza nezamítá. Mezi atraktivitou památek a pohlavím pražského respondenta neexistuje závislost. To znamená, že muže a ženy při návštěvě památek neovlivňuje fakt, jestli jsou památky atraktivní.

H₀: Neexistuje závislost mezi využitými službami a věkem návštěvníka.

Tabulka 6 - Kontingenční tabulka

Věk	Služby		
	Kultura	Restaurace	Celkem
26-35	14	34	48
46-55	4	6	10
56-65	5	5	10
36-45	3	5	8
18-25	21	16	37
Celkem	47	66	113

Tabulka 7 - Očekávané četnosti

Věk	Služby	
	Kultura	Restaurace
26-35	12,39	30,09
46-55	3,54	5,31
56-65	4,42	4,42
36-45	2,65	4,42
18-25	18,58	14,16

Testové kritérium $\chi^2 = 6,909$

P-hodnota = 0,1407

Na základě p-hodnoty 0,1407, která je větší než stanovená hladina významnosti ($\alpha = 0,05$), se nulová hypotéza nezamítá. Mezi poskytovanými službami a věkem návštěvníků neexistuje závislost. To znamená, že poskytované služby nejsou ovlivňované věkem návštěvníků.

H₀: Neexistuje závislost mezi návštěvností památek UNESCO a věkem respondenta.

Tabulka 8- Kontingenční tabulka

Věk	Návštěvnost				celkem
	1x za rok	1x za 3 měsíce	1x za půl roku	1x měsíc	
46-55	5	41	3	X	9
26-35	6	1	3	X	10
56-65	8	1	1	X	10
18-25	8	3	2	X	14
36-45	4	0	1	X	5
Celkem	31	6	10	1	48

Sloupec „Návštěvnost 1x za měsíc byl sloučen se sloupcem návštěvnost 1x za 3 měsíce a se sloupcem návštěvnost 1x za půl roku a řádek s hodnotami 36-45 byl sloučen s řádkem 18-25, aby došlo k vyloučení nevhodných hodnot v tabulce č. 10. Za přítomnosti hodnot, teoretických četností menších než 1 a množství hodnot menších než 5 z 20% by nebylo možné vyhodnotit χ^2 test.

Tabulka 9 - Očekávané četnosti

Věk	Návštěvnost	
	1x za rok	1x za půl roku
46-55	11,63	2,33
26-35	16,28	4,65
56-65	16,28	4,65
18-25	18,6	11,63

Testové kritérium $\chi^2 = 5,019$

P-hodnota = 0,5412

Na základě p-hodnoty 0,5412, která je větší než stanovená hladina významnosti ($\alpha = 0,05$), se nulová hypotéza nezamítá. Mezi frekvencí návštěvnosti památek UNESCO a věkem respondenta neexistuje závislost. To znamená, že frekvence návštěvnosti, tedy jak často jezdí mimopražští turisté do Prahy kvůli památkám, není ovlivněna věkem turistů.

5.4.2 Mimopražští respondenti

H_0 : Neexistuje vztah mezi tím, zda se lidé vrací do Prahy a mezi atraktivností památek.

Tabulka 10 - Kontingenční tabulka

	Návrat do Prahy			
Atraktivnost	Málo kdy	Velmi často	Nikdy	celkem
Ano	9	25	X	34
Spíše ano	10	3	X	13
Spíše ne	x	x	X	1
Celkem	19	28	X	48

Sloupec „Nikdy“ byl sloučen se sloupcem „Velmi často“ a řádek „Spíše ne“ byl sloučen s řádkem „Spíše ano“, aby došlo k vyloučení nevhodných hodnot v tabulce č. 12.

Tabulka 11 - Očekávané četnosti

	Návrat do Prahy			
Atraktivita	Málo kdy	Velmi často	celkem	
Ano	19,14	53,19	34	
Spíše ano	21,28	6,38	13	
Celkem	19	28	48	

Testové kritérium $\chi^2 = 9,939$

P-hodnota = 0,0016

Na základě p-hodnoty 0,0016, která je menší než stanovená hladina významnosti ($\alpha = 0,05$), se nulová hypotéza zamítá. Mezi atraktivitou památek a návratností návštěvníka do Prahy existuje závislost. To znamená, že návštěvník se vrací do Prahy, kvůli tomu, že jsou pro něj pražské památky atraktivní.

H_0 : Neexistuje závislost mezi vstupem na památku a její atraktivitou památek

Tabulka 12 - Kontingenční tabulka

Kolik Kč byste byli ochotni utratit za vstup na památku?	Atraktivita památek			
	ano	spíš ano	spíš ne	Celkem
201-300 Kč	15	4	0	19
101-200 Kč	13	7	1	21
401 Kč a více	4	1	0	5
301-400 Kč	2	1	0	3
Celkem	34	13	1	48

Tabulka 13 - Očekávané četnosti

Kolik Kč byste byli ochotni utratit za vstup na památku?	Atraktivita památek	
	ano	spíš ano
201 - 300 Kč	23,4	17,02
101-200 Kč	34,04	8,51
401 Kč a více	8,51	2,13
301-400 Kč	6,38	2,1

Testové kritérium $\chi^2 = 3,861$

P-hodnota = 0,276

Na základě p-hodnoty 0,276, která je větší než stanovená hladina významnosti ($\alpha = 0,05$), se nulová hypotéza nezamítá. Mezi vstupem na památku a atraktivitou památek neexistuje závislost. To znamená, že turisty při návštěvě památek neovlivňuje cena vstupného na památku.

5.5 Návrh vlastní turistické trasy

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že mezi nejatraktivnější památky patří Pražský hrad, Karlův most, Staroměstská radnice a Hradčany. Na základě těchto výsledků byla navržena trasa s průvodcem po těchto a dalších památkách. Trasa je určena pro mladé lidi a rodiny s dětmi, pro jejichž děti bude vymyšlen program v Hravém muzeu, které se nachází v Národním muzeu. Děti, rodiče, i mladí lidé si tedy přijdou na své.

Trasa začne na Václavském náměstí, kde si turisté s průvodcovským výkladem na horní části náměstí mohou prohlédnout Novou budovu Národního muzea. V muzeu si mohou návštěvníci prohlédnout objekty od Přírodovědeckého muzea až po Muzeum české hudby a také mohou zamířit na expozice, kde mohou shlédnout archeologické sbírky a jiné výstavy. Také si mohou prohlédnout sochu sv. Václava na koni, která se nachází naproti muzeu. Dalším bodem trasy bude Staroměstská radnice s orlojem, kde budou moci turisté mezi 9-23 hod. shlédnout 12 apoštolů. Zde si mohou prohlédnout historické sály, věž a podzemí. Radnice byla zřízena roku 1338 jako sídlo samosprávy Starého města. Je nejstarší gotickou částí komplexu a tvoří ji impozantní věž s arkýřovou kaplí a významný orloj, kde se ukazuje každou celou hodinu již zmíněných 12 apoštolů.³⁴

Dále se turisté vydají na Karlův most, který je nejstarším stojícím mostem přes řeku Vltavu a druhým nejstarším dochovaným mostem v České republice.³⁵ Jedná se o most, který vznikl na místě Juditina mostu, který byl roku 1342 pobořen povodní. Kamenný či Pražský most, od roku 1357 je nazýván Karlovým mostem, byl založen v roce 1357 Karlem IV.³⁶ Od mostu se turisté dostanou ulicí Mosteckou na Malostranské náměstí, kde je k vidění například kostel sv. Mikuláše, patřící k UNESCO. Kostel sv. Mikuláše, nejslavnější barokní chrám Prahy, je velice impozantní, také určen pro koncerty.³⁷ Po padesáti metrech směrem do ulice Tomášská je zde více památek, kdy nejvýznamnější jsou Valdštejnský palác, jedná se o rozlehlý palácový komplex, barokní budova, postaven v 16. Století, byl postaven pro jednoho z nejmocnějších a nejbohatších českých šlechticů doby Pobělohorské Albrechta z Valdštejna. Dnes sídlí na tomto místě Senát Parlamentu České

---

³⁴ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/188/staromestska-radnice-s-orlojem?back=1>

³⁵ https://cs.wikipedia.org/wiki/Karl%C5%AFv_most

³⁶ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/93/karluv-most>

³⁷ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/166/kostel-sv-mikulase-mala-strana>

republiky.³⁸ Památka patří k UNESCO. Dále půjdou turisté kolem budovy Senátu a navštíví Valdštejnskou zahradu, která je druhou největší zahradou v centru Prahy.³⁹ Po několika dalších metrech turisté narazí na Valdštejnskou jízdárnu, nacházející se v komplexu paláce, který si nechal Albrechta z Valdštejna vybudovat od italských architektů Andrey Spezzy a Nicoly Sebregoridi. Jsou se zde expozice a výstavy. Ulicí Klárova a Chotkovou provede průvodce turisty na Staré zámecké schody, kterými se dostanou k Lobkowiczkému paláci, který je též velice známou památkou, součástí UNESCO, patřící k Pražskému hradu. V paláci, který se nachází v areálu Pražského hradu, je muzeum světoznámých obrazů a sbírka keramiky, zbraní a brnění. Dále turisté projdou přes náměstí U svatého Jiřího k Prašné věži, nazývané Mihulka, vystavená koncem 15. století jako součást nového opevnění a kostelu svatého Víta, Václava a Vojtěcha. Další zastávkou je Obrazárna Pražského hradu, která se nachází také v areálu Pražského hradu. Návštěvníci si s průvodcem hrad projdou, poslechnou si stručný výklad a půjdou dále směrem k Letohrádku královny Anny, nazývanému Belveder. Jedná se o krásnou budovu, sloužící pro výstavy výtvarného umění a řemesel.⁴⁰ Nachází se k Královské zahradě na Pražském hradě, který nechal vybudovat Ferdinand I. Pro svoji manželku Annu Jegollonskou.⁴¹ Dále se vydají směrem přes Chotkovy sady opět Chotkovou a navazující Klárovou ulicí na Mánesův most a dostanou se na náměstí Jana Palacha. Odtud půjdou Křižovnickou ulicí k Národnímu divadlu, které patří k neznámějším divadlům v České republice a je nejvýznamnější stavbou v zemi z hlediska národně-kulturního, historického a architektonického.⁴² Celá trasa je dlouhá 19,3 kilometrů a trvá 43 minut. Trasa je zobrazena v příloze.

---

³⁸ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/468/valdstejnsky-palac>

³⁹ http://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/valdstejnska_zahrada/index.php

⁴⁰ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/880/prazsky-hrad-letohradek-kralovny-anny>

⁴¹ <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/880/prazsky-hrad-letohradek-kralovny-anny>

⁴² https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_divadlo

5.6 Návrhy a doporučení

Přestože hlavní město disponuje nespočetným množstvím památek, zákoutí a krásných uliček, které mohou turisté navštívit, došlo k poklesu návštěvnosti. Pokles návštěvnosti mohl být způsoben vyšší vstupného a vyšší cenou za poskytované služby. Také se snížil počet českých turistů, kteří navštívili Prahu. Zde by tedy mohlo být doporučením snížení ceny služeb, což by vedlo k navýšení návštěvnosti památek. V návštěvnosti města nastaly i velké nárůsty, což je způsobeno zachovalou historickou atraktivitou památek, atmosférou historického centra Prahy a marketingovými aktivitami, které podporují návštěvnost. Tento stav by si hlavní město mělo i nadále udržovat. Ovšem, co se týče průměrné doby přenocování a počtu hromadných ubytovacích zařízení, jejich vývoj klesá. Jedná se ale převážně o kempy, turistické ubytovny a ostatní ubytování. Návštěvnost hotelů a penzionů stále stoupá. To ukazuje na vyšší ekonomickou úroveň turistů, kteří přijíždějí do Prahy. Z toho vyplývá, že návštěvníci budou požadovat vyšší kvalitu poskytovaných služeb a dostatečnou úroveň vybavení ubytovacího zařízení. Bude tedy vhodné zaměřit se na řádné proškolení zaměstnanců jak hotelů, tak restaurací a vylepšit i jejich jazykovou vybavenost. Jazyková vybavenost se také týká zaměstnanců, kteří se pohybují v cestovním ruchu, ať už jako průvodci či zaměstnanci informačních center. Obě skupiny by se měli zaměřit právě na zlepšení jazykových dovedností a zvýšení kvalifikace. Tím by mohli přispět k větší spokojenosti turistů. Ta je velice důležitá při doporučení návštěvy Prahy jejich známým a dalším potenciálním turistům. Strategie na zlepšení cestovního ruchu by se tedy měla zaměřit na profesionalitu poskytovaných služeb a na neustálé zvyšování jejich úrovně.

Z dotazníku vyplynulo, že by bylo vhodné propagovat i méně známá místa, jako jsou různá zákoutí nebo parky. Dále by bylo potřeba zvýšit počet průvodců orientovaných na české turisty, protože v současné době jsou průvodcovské služby orientovány převážně na zahraniční klientelu. Turisté by dále přivítali aktuálnost informací o památkách na webových stránkách a na cestovatelských serverech. Mezi další zlepšení by mohla dle respondentů patřit vzájemná propojenost a informovanost, co se týče památek a dopravní infrastruktury. Také ubytování považují respondenti za dražší. Turisté by při návštěvě Prahy uvítali takzvaný pas, který by je opravňoval ke slevám při vstupu na památky, plus při využití městské hromadné dopravy. Dále by respondenti ocenili možnost online rezervace termínu návštěvy vybrané památky. Během hlavní turistické sezóny by bylo

vhodné navýšit kapacitu městské hromadné dopravy v centru města. V případě koncertů či jiných velkých kulturních akcí v Praze by bylo vhodné více využívat vlaků, které by byly součástí integrované dopravy.

V Praze se nacházejí památky, které nejsou na seznamu UNESCO, ale pro svou historii a jedinečnost by mohly být navrženy pro zápis. Podle respondentů to jsou Loreta, která se nachází v blízkosti Pražského hradu, Loretánském náměstí. Konají se zde různé výstavy a koncerty. Je rozdělena na Loretu duchovní, muzejní, hudební, historickou. Další památkou by mohl být kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, který se nachází v Městské památkové zóně Vinohrady, Žižkov a Vršovicích. V roce 2010 byl kostel zařazen mezi národní kulturní památky a v roce 2014 jej radnice Prahy 3 a Ministerstvo kultury České republiky nominovalo na zápis na seznam světového dědictví.⁴³

---

⁴³[https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_Nejsv%C4%9Bt%C4%9Bj%C5%A1%C3%ADho_srdce_P%C3%A1n%C4%9B_\(Vinohrady\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_Nejsv%C4%9Bt%C4%9Bj%C5%A1%C3%ADho_srdce_P%C3%A1n%C4%9B_(Vinohrady))

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat vývoj cestovního ruchu v Praze, kdy byl kladen důraz na památky v UNESCO. Byla provedena analýza vybraných ukazatelů, kterými byly návštěvnost v ubytovacích zařízeních, počet jejich přenocování či počet hromadných ubytovacích zařízení a návštěvnost památek UNESCO v Praze. Vývoj jednotlivých ukazatelů byl sledován v období 2012-2017 a 2013-2016 u návštěvnosti památek UNESCO. Dále bylo provedeno dotazníkové šetření, na jehož základě bylo stanoveno 6 hypotéz. V práci byly zjištěny následující skutečnosti.

Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v Praze neustále stoupá. Nejvíce návštěvníků zde bylo v loňském roce, tedy 7 652 tisíc turistů, což bylo způsobeno atraktivitou města a dobrou bezpečnostní situací. Naopak nejhůř dopadl rok 2012, s počtem turistů 5 726 tisíc, kteří přijížděli do Prahy méně, vzhledem k horší ekonomické situaci. Dalším zmíněným ukazatelem byl vývoj počtu přenocování návštěvníků v ubytovacích zařízeních, kdy opět vyšlo, že počet přenocování stoupá. V Praze dosahoval počet přenocování nejvyšších hodnot v roce 2017, kdy zde přenocovalo až 18 056 tisíc návštěvníků. Důvodem byla stále se zlepšující kvalita hotelových a gastronomických služeb a rozšiřování turistické nabídky mimo historické jádro. Oproti tomu nejméně návštěvníků zde přenocovalo taktéž v roce 2012, kdy tomu bylo 14 443 tisíc turistů. Ukazatel vývoje počtu hromadných ubytovacích zařízení ukázal, že v procentuálním podílu bylo největší zastoupení hotelů, dále penzionů a nejméně bylo kempů. Co se množství hotelů dle kategorie týče, nejvíce byly zastoupeny čtyř a tří hvězdičkové hotely a nejméně hotely s jednou hvězdou.

Jak již bylo zmíněno výše, byly zde vymezeny tři památky, kterými byly Pražský hrad, Staroměstská radnice a Národní muzeum. U Pražského hradu byla největší návštěvnost zaznamenána v roce 2016, kdy Pražský hrad navštívilo až 2 100 tisíc platících turistů a 7 551 tisíc průchozích turistů. Naopak nejméně platících turistů bylo v roce 2013, tedy 1 748 tisíc a v roce 2014 průchozích turistů, 6 054 tisíc. Také byly stanoveny ceny vstupného na Pražský hrad, které je rozdělené na osm okruhů. U každého okruhu je zde uvedeno plné vstupné, vstupné se slevou a rodinné vstupné, kdy je každý druh vstupného rozdílný o polovinu a nejvíce se platí za rodinné vstupné. U Staroměstské radnice se ukázala největší návštěvnost také v roce 2016, kdy dosáhla hodnoty 782 tisíc turistů a nejmenší návštěvnost v roce 2013, tedy 623 tisíc turistů. Bylo stanoveno vstupné, kdy se

také nejvíce platí za rodinné vstupné. Naposledy Národní muzeum, tedy její nová budova, kdy její největší návštěvnost dosahovala stejně jako u předchozích památek nejvyšších hodnot v roce 2016, kdy dosáhlo až 309 tisíc návštěvníků. Naopak nejmenších hodnot návštěvnost dosahovala v roce 2014, kdy dosáhlo 79 tisíc návštěvníků. Bylo opět stanoveno vstupné, a nejvíce se platí stejně jako u předchozích dvou památek za rodinné vstupné.

Dále bylo provedeno dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit návštěvnost památek, které jsou součástí UNESCO. Dotazník byl rozeslán mezi rezidenty a nerezidenty a poté byl vyhodnocen. Na základě jeho vyhodnocení byla navržena vlastní průvodcovská trasa, kdy průvodce provádí turisty po památkách, které vyšly podle dotazníku jako nejvíce atraktivní. Těmito památkami byly na prvních příčkách Pražský hrad, Karlův most, Hradčany a Staroměstská radnice.

Následovaly návrhy a doporučení, které vyplývají z informací a vypracovaných analýz z dat poskytnutých k vypracování diplomové práce.

Praha je každoročně velmi navštěvovaným městem, jelikož jak již bylo výše zmíněno, nabízí k návštěvě velké množství historických památek, ať už jsou součástí UNESCO či nikoliv, a byly označeny za velice atraktivní.

Je zde bohatý kulturní život, konají se zde velké akce, kterými jsou například Pražské jaro, což je mezinárodní hudební festival, jež představuje přední světové umělce, symfonické orchestry. Dále Pražský podzim, který bývá považován za přehlídku orchestrální hudby. Věnuje se i nejvýznamnějším nástrojovým koncertům v oblasti klasické hudby od konce 18. století do současnosti. Poslední významnou událostí jsou Shakespearovské slavnosti na Pražském hradě, jde o divadelní slavnosti, které se odehrávají v létě a vznikly z podnětu Václava Havla. V zimních měsících Praha láká turisty k návštěvě oblíbených vánočních trhů, které si nenechá ujít snad žádný Čech ani turista.

V dotazníkovém šetření, na otázku k jaké evropské metropoli byste přirovnali Prahu, nejvíce respondentů odpovídalo, že Vídeň. Za nejatraktivnější památku je považován Pražský hrad, který představuje dominantu Prahy, a je odtud krásný výhled na panorama města. Také Karlův most s Hradčany, společně se Staroměstskou radnicí a Vyšehradem se umístily na vysokých příčkách vzhledem k jejich unikátnosti. Každá památka je tedy svým způsobem krásná, má svoji významnou hodnotu, díky které byla zapsána na Seznam světového a kulturního dědictví UNESCO. Jistě by bylo mnoho dalších památek, které by

mohly být součástí UNESCO, například kostel Nejsvětějšího srdce Páně, který byl nominován na zápis v roce 2010.

Mimopražští turisté se velice rádi vrací do Prahy, ať už kvůli památkám či různým akcím, které se v Praze často uskutečňují a navštíví Prahu alespoň jednou za rok. Mohou také zajít do zoologické zahrady, divadla, klubů či na již zmíněné festivaly.

7 Zdroje

Literatura

- [1] RYGLOVÁ, K. Cestovní ruch, Soubor studijních materiálů. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.
- [2] ČERTÍK, M. a kolektiv. Cestovní ruch: Vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF, 2009. ISBN 80-238-6275-8.
- [3] DROBNÁ, D. -- MORÁVKOVÁ, E. *Cestovní ruch : pro střední školy a pro veřejnost*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [4] HORNER, S. -- SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času : aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0202-9.
- [5] HRONOVÁ, S. -- HINDLS, R. -- SEGER, J. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2002. ISBN 80-86419-30-4.
- [6] INDROVÁ, J. -- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ. *Cestovní ruch : (základy)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
- [12] [7] ..... VÁŇA, V. -- FRIČOVÁ, Y. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY A PAMÁTKY ČESKÉ REPUBLIKY ZAPSANÉ NA SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO, Kapesní encyklopedie. Praha : Nakladatelství TITANIC a TIGRIS, 2001. ISBN 80-85909-69-3 (TITANIC), ISBN 80-86062-05-8 (TIGRIS).
- [8] PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5.
- [9] JAKUBÍKOVÁ, Dagmer. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3247-3
- [10] KUČOVÁ, Věra. *SVĚTOVÉ KULTURNÍ A PŘÍRODNÍ DĚDICTVÍ UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. ISBN 978-80-87104-52-1.

Propagační materiály

- [11] *České dědictví UNESCO*. Litomyšl: Sdružení České dědictví UNESCO.

Internetové zdroje

- [13] *Prague City Tourism: Revidovaná data 2012-2017* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.praguecitytourism.cz/cs/nase-cinnost/statistiky-a-analyzy/hoste-a-prenocovani/od-roku-2012-po-revizi-dat-10224>
- [14] *Prague City Tourism: Statistiky návštěvnosti pražských památek* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.praguecitytourism.cz/cs/nase-cinnost/statistiky-a-analyzy/statistiky-navstevnosti-prazskych-pamatek>
- [15] *Prague City Tourism: Praha v mezinárodním srovnání* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.praguecitytourism.cz/cs/nase-cinnost/statistiky-a-analyzy/praha-v-mezinarodnim-srovnani>
- [16] *Prague City Tourism: Počet hromadných ubytovacích zařízení* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.praguecitytourism.cz/cs/nase-cinnost/statistiky-a-analyzy/hromadna-ubytovaci-zarizeni/pocet-hromadnych-ubytovacich-zarizeni-podle-kategorie-10251>
- [17] *Národní památkový ústav: Mezinárodní dokumenty* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pravni-predpisy-a-mezinarodni-dokumenty/mezinarodni-dokumenty>
- [18] *Ministerstvo kultury: Program Podpora pro památky UNESCO* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/program-podpora-pro-pamatky-unesco-279.html>
- [19] *Ministerstvo kultury: Program regenerace městských památkových rezervací* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/program-regenerace-mestskych-pamatkovych-rezervaci-a-mestskych-pamatkovych-zon-282.html>
- [20] *Ministerstvo kultury: Havarijní program* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/havarijni-program-281.html>
- [20] *Národní muzeum: Rekonstrukce Historické budovy Národního muzea* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.nm.cz/Rekonstrukce/#rozpocet>
- [21] [21] *Prague.eu/ oficiální turistický portál Prahy: Staroměstská radnice s orlojem* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/188/staromestska-radnice-s-orlojem?back=1>
- [22] *Wikipedie: Karlův most* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karl%C5%AFv_most

- [23] *Prague.eu / oficiální turistický portál Prahy: Karlův most* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/93/karluv-most>
- [24] *Prague.eu / oficiální turistický portál Prahy: Chrám sv. Mikuláše* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/166/kostel-sv-mikulase-mala-strana>
- [25] *Prague.eu / oficiální turistický portál Prahy: Valdštejnský palác* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/468/valdstejnsky-palac>
- [26] *Senát parlamentu České republiky: Valdštejnská zahrada* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://www.senat.cz/informace/pro_verejnost/valdstejnska_zahrada/index.php
- [27] *Prague.eu / oficiální turistický portál Prahy: Pražský hrad - Letohrádek královny Anny* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.prague.eu/cs/objekt/mista/880/prazsky-hrad-letohradek-kralovny-anny>
- [28] *Wikipedie: Národní divadlo* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rodn%C3%AD_divadlo
- [29] *Wikipedie: Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně (Vinohrady)* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_Nejsv%C4%9Bt%C4%9Bj%C5%A1%C3%A1Dho_srdce_P%C3%A1n%C4%9B_\(Vinohrady\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kostel_Nejsv%C4%9Bt%C4%9Bj%C5%A1%C3%A1Dho_srdce_P%C3%A1n%C4%9B_(Vinohrady))

8 Přílohy

Příloha 1 - Pražský hrad

Zdroj: View Prague

Příloha 2 - Národní muzeum

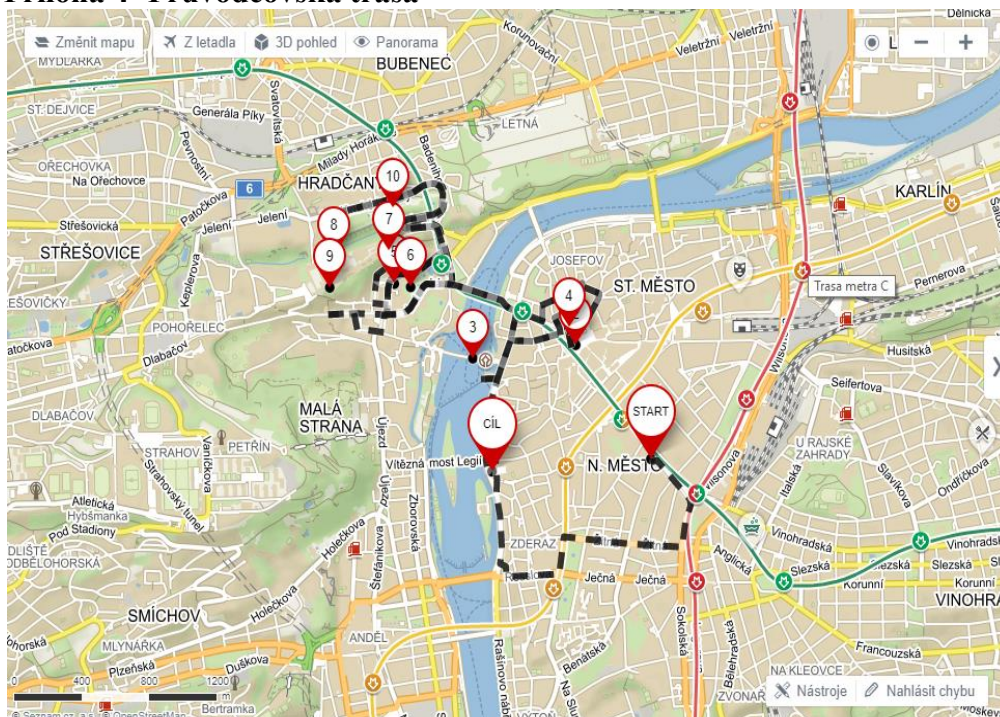
Zdroj: Novinky.cz

Příloha 3 - Staroměstská radnice

Zdroj: Výletník.cz

Příloha 4- Průvodcovská trasa

Zdroj: *Mapy.cz*

Příloha 5 - Dotazník pro rezidenty

Dotazník týkající se návštěvnosti památek zapsaných na seznam UNESCO

Prosím o vyplnění krátkého dotazníku na téma Návštěvnost pražských památek zapsaných na seznam UNESCO. Vyplněný dotazník poslouží k účelům mé diplomové práce, tedy především ke zjištění jaké památky jsou v Praze nejvíce navštěvované nebo případně jakou památku byste na seznam zařadili.

Dotazník je určen pro obyvatele žijící v Praze.

U otázky č. 1 měl respondent volit alespoň jednu odpověď.

1. Jaká památka v Praze vám přijde nejvíce atraktivní v rámci UNESCO?

- Pražský hrad
- Hradčany
- Chrám sv. Mikuláše
- Valdštejnský palác
- Staroměstská radnice
- Kostel sv. Panny Marie
- Betlémská kaple

- Národní Muzeum
- Národní Divadlo
- Vyšehrad
- Břevnovský klášter
- Karlův most

Respondent volil jednu z nabízených možností.

2. Připadají vám pražské památky atraktivní?

- Ano
- Spíš ano
- Spíš ne
- Ne

Respondent zde volil jednu z nabízených možností nebo napsal vlastní odpověď.

3. Je podle Vás nějaká památka v Praze, která by si zasloužila být samostatně na seznamu UNESCO?

- Ano, která? Uveďte do vlastní odpovědi
- Ne
- Vlastní odpověď....

4. Ovlivní vaše rozhodnutí navštívit památku to, že je zapsaná v UNESCO?

- Ano
- Ne

5. Kolik byste byli ochotni utratit za vstup na památku?

- 101-200 Kč
- 201-300 Kč
- 301-400 Kč
- 401 a více Kč

6. K jaké evropské metropoli byste přirovnali Prahu?

- Vídeň
- Paříž
- Bratislava
- Londýn
- Řím
- Berlín

7. Jaké služby využíváte v Praze nejčastěji?

- Restaurace
- Kultura

8. Jak byste vylepšili služby cestovního ruchu v Praze?

Zde musel respondent odpovědět dle vlastních slov.

9. Pohlaví

- Žena
- Muž

10. Věk

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65

Příloha 6 - Dotazník pro nerezidenty

Prosím o vyplnění krátkého dotazníku na téma Návštěvnost pražských památek zapsaných na seznam UNESCO. Vyplněný dotazník poslouží k účelům mé diplomové práce, tedy především ke zjištění jaké památky jsou v Praze nejvíce navštěvované nebo případně jakou památku byste na seznam zařadili.

Dotazník je určen pro obyvatele žijící v Praze.

1. Jaká památka v Praze vám přijde nejvíce atraktivní v rámci UNESCO?

- Pražský hrad
- Hradčany
- Chrám sv. Mikuláše
- Valdštejnský palác
- Staroměstská radnice
- Kostel sv. Panny Marie
- Betlémská kaple
- Národní Muzeum
- Národní Divadlo
- Vyšehrad

- Břevnovský klášter
- Karlův most

2. Připadají vám pražské památky atraktivní?

- Ano
- Spíš ano
- Spíš ne
- Ne

3. Je podle Vás nějaká památka v Praze, která by si zasloužila být samostatně na seznamu UNESCO?

- Ano, která? Uveďte do vlastní odpovědi
- Ne
- Vlastní odpověď....

4. Ovlivní vaše rozhodnutí navštívit památku to, že je zapsaná v UNESCO?

- Ano
- Ne

5. Kolik byste byli ochotni utratit za vstup na památku?

- 101-200 Kč
- 201-300 Kč
- 301-400 Kč
- 401 a více Kč

6. K jaké evropské metropoli byste přirovnali Prahu?

- Vídeň
- Paříž
- Bratislava
- Londýn
- Řím
- Berlín

7. Jak často navštěvujete pražské památky?

- 1x za měsíc
- 3 měsíce

- půl roku
- 1x za rok

8. Co vás motivuje k tomu, abyste navštívili pražské památky?

- Atraktivita
- Cenová dostupnost
- Jiná odpověď

9. Vracíte se do Prahy?

- Velmi často
- Málo kdy
- Nikdy

10. Jak dlouho v Praze zůstáváte kvůli památkám?

- 1 noc
- 2 a více nocí

11. Kde byste se ubytovali spíš?

- Hotel
- Penzion
- Byt
- u příbuzných (známých)

12. Kolikrát jste navštívili Prahu v roce 2017?

- 1-5x
- 6-10x
- 11-20x

13. Když jedete do Prahy, zjišťujete si informace o ní sami či preferujete knižního průvodce?

- raději sám/sama
- preferuji průvodce

14. Odkud čerpáte informace o Praze?

- Internet
- Letáky
- Kontakty
- známí

15. Když navštívíte Prahu kvůli památkám, zavítáte i na občerstvení?

- Ano
- Ne

16. Jestli ano, je to spíše:

- Kavárna
- Restaurace
- Hospoda
- občerstvení u stánků

17. Jaké služby využíváte v Praze nejčastěji?

- Restaurace
- Kultura
- Ubytování

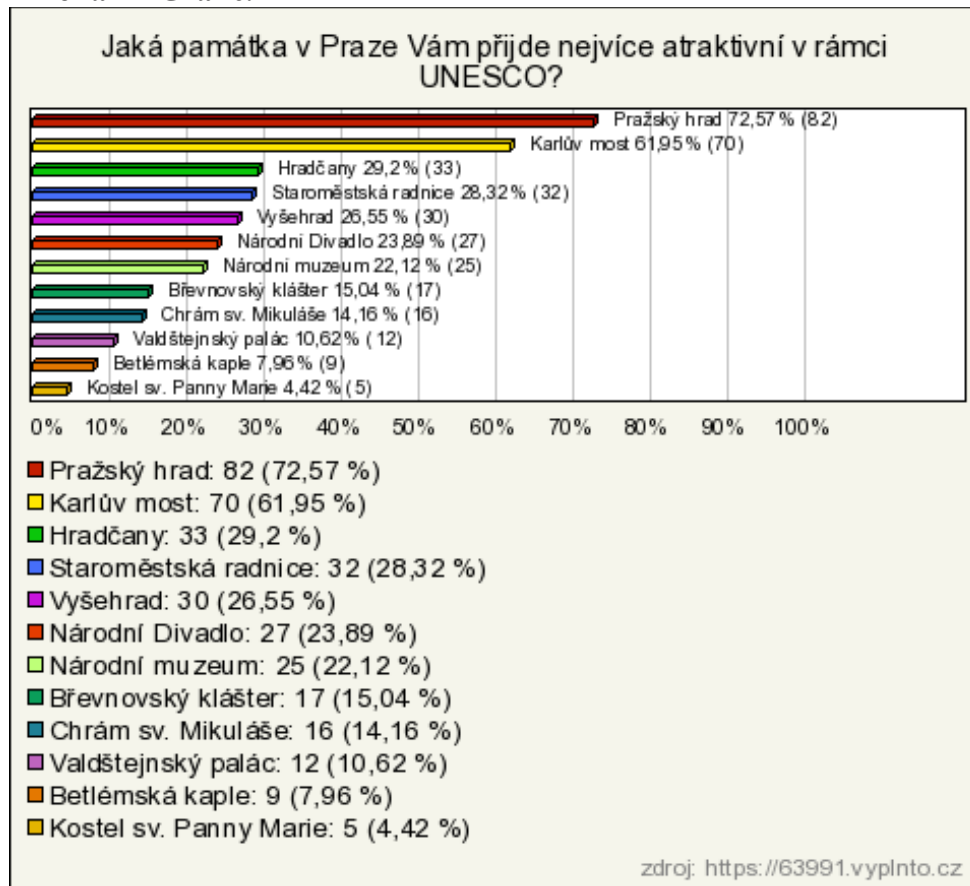
18. Pohlaví

- Žena
- Muž

19. Věk

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-5
- 56-65

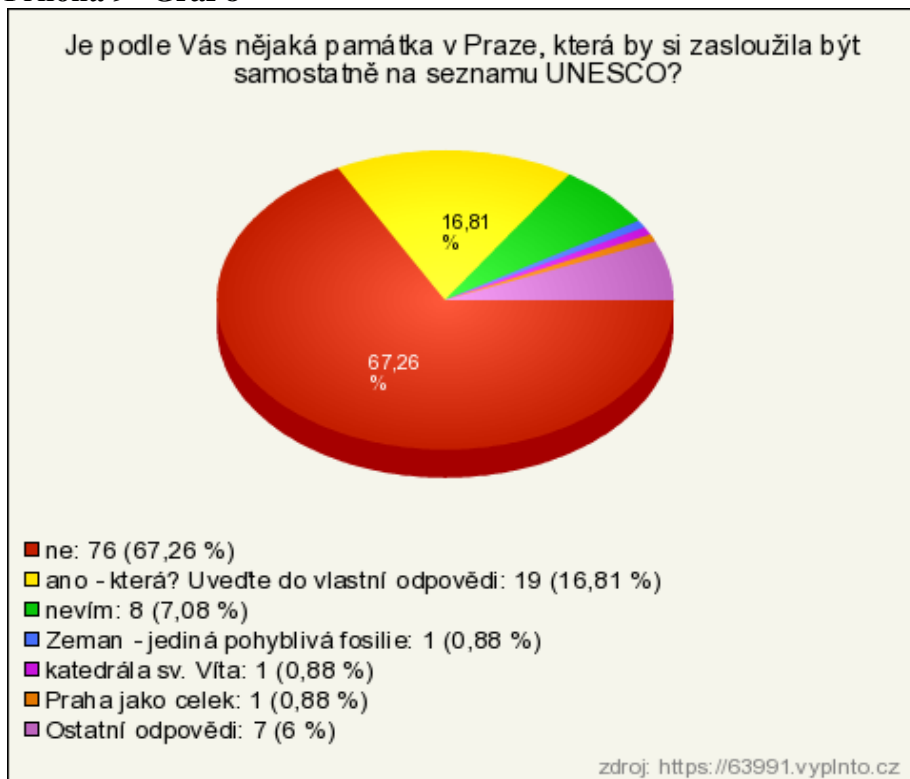
Příloha 7 - Graf č. 7

Příloha 8 - Graf 7

Příloha 9 - Graf 8

Příloha 10 -Graf 9

Příloha 11-Graf 10

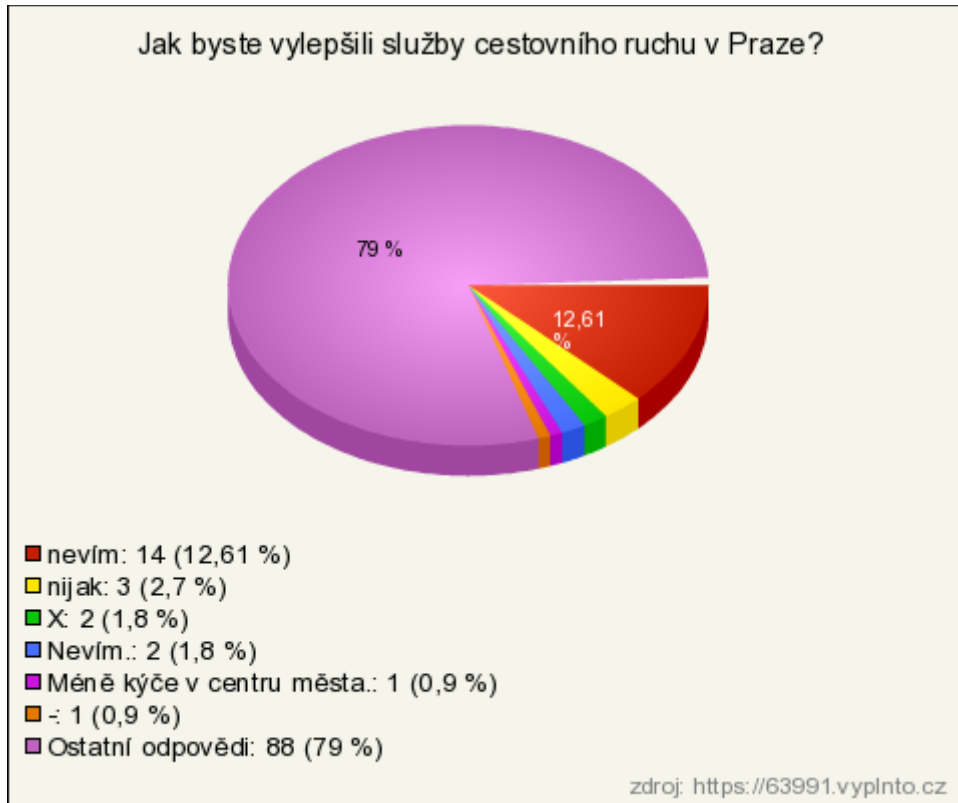
Příloha 12 -Graf 11

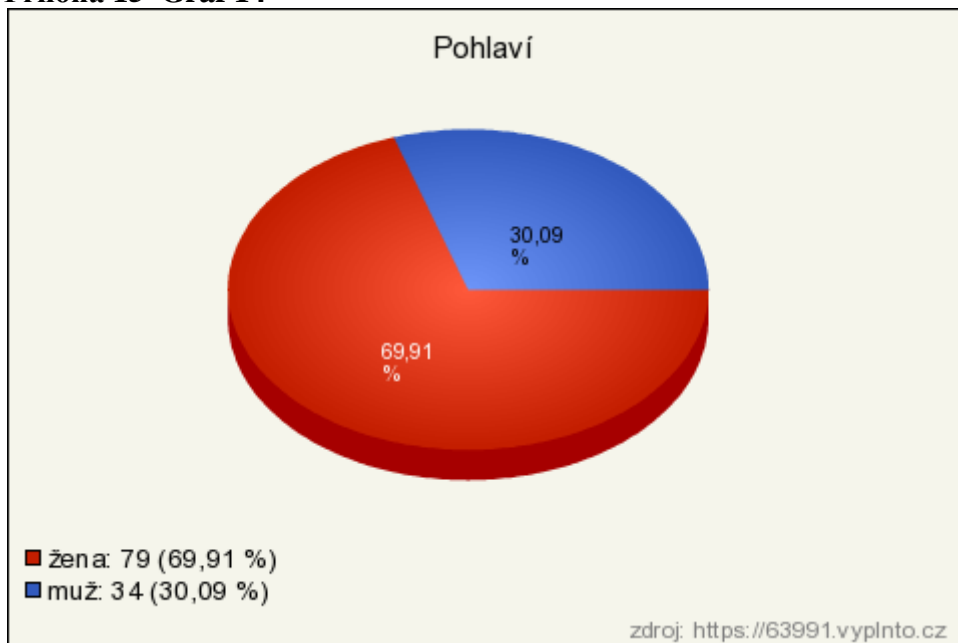
Příloha 13 -Graf 12

Příloha 14 -Graf 13

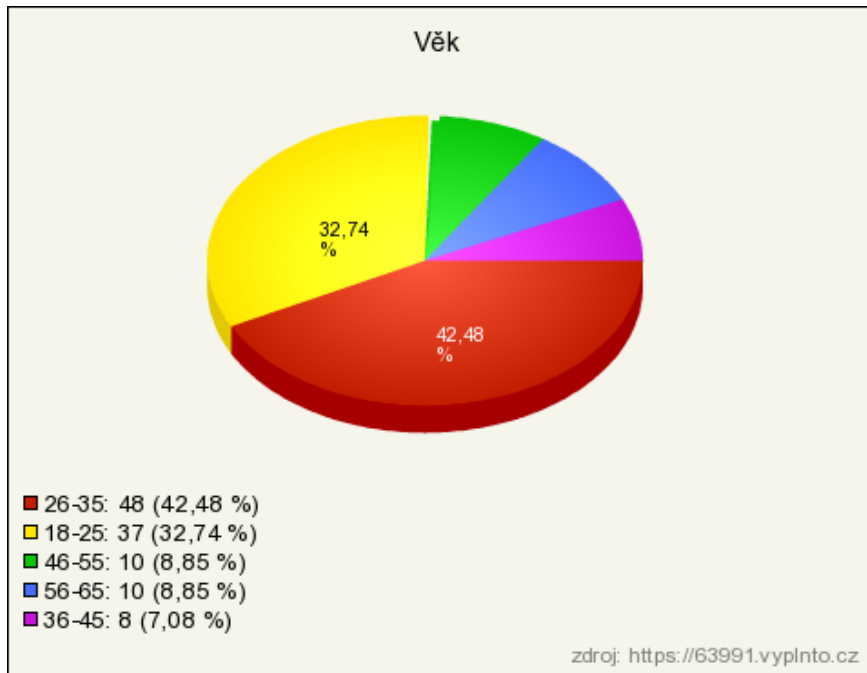

Příloha 15 -Graf 14

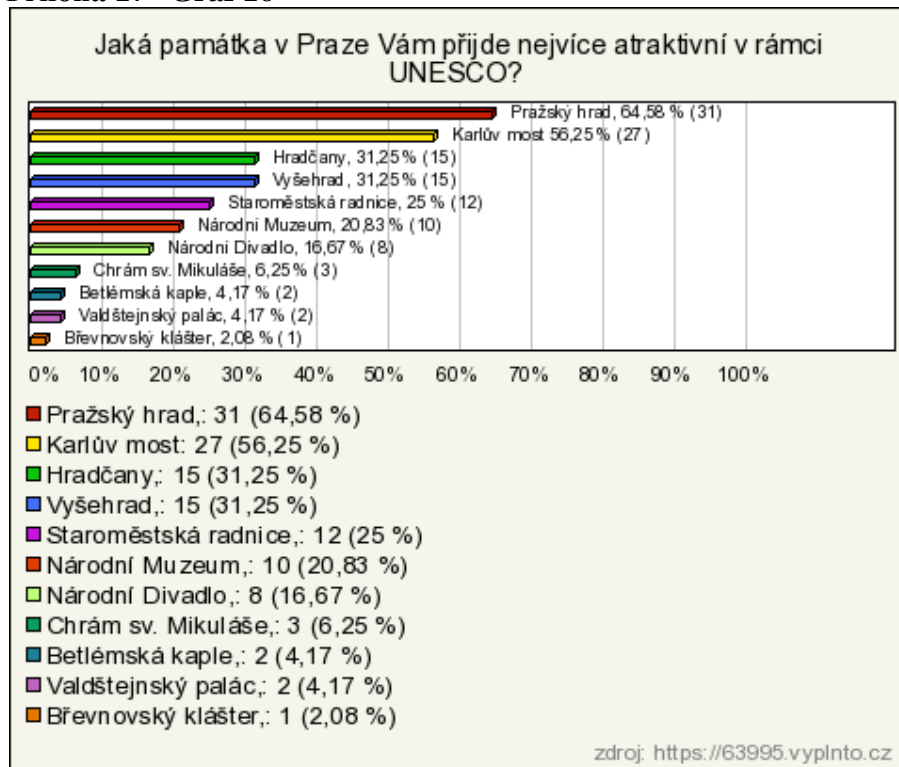

Příloha 16 - Graf 15

Mimopražští respondenti

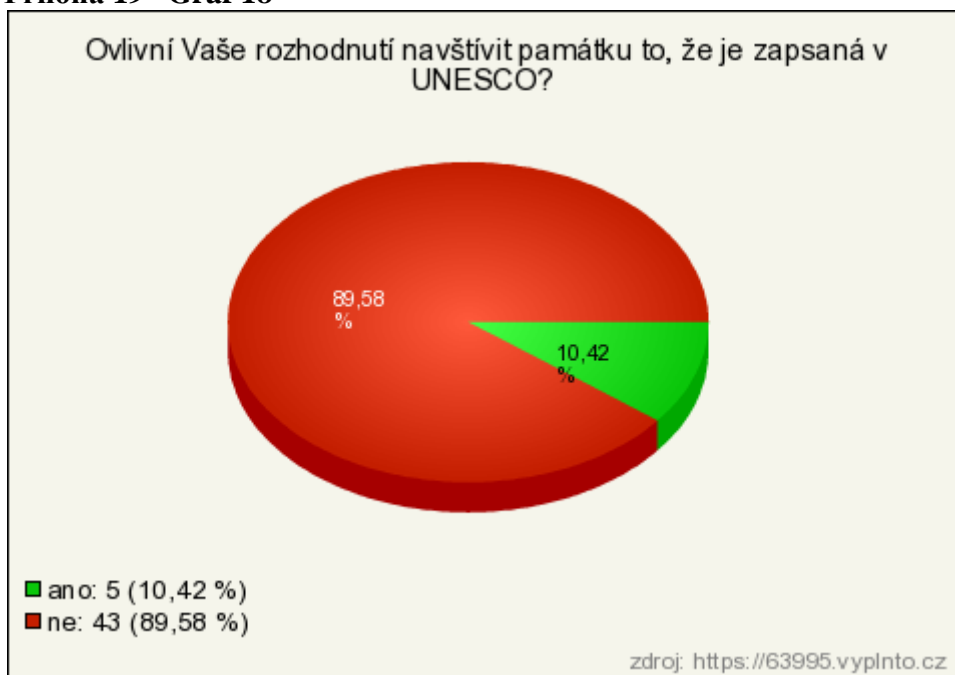
Příloha 17 - Graf 16

Příloha 18 - Graf 17

Příloha 19 - Graf 18

Příloha 20 - Graf 19

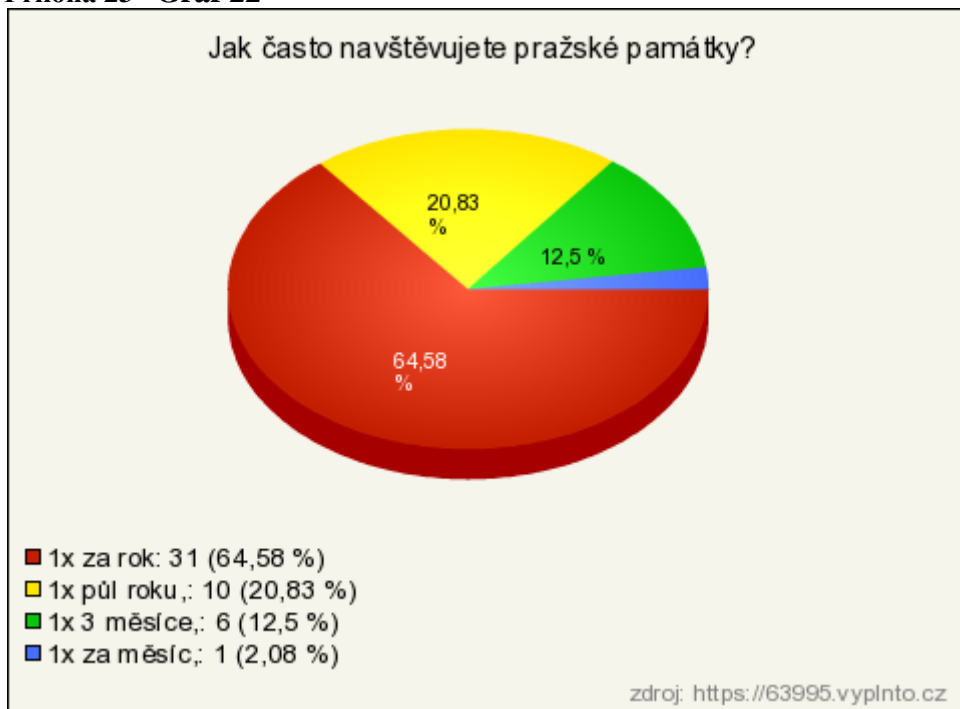
Příloha 21 - Graf 20

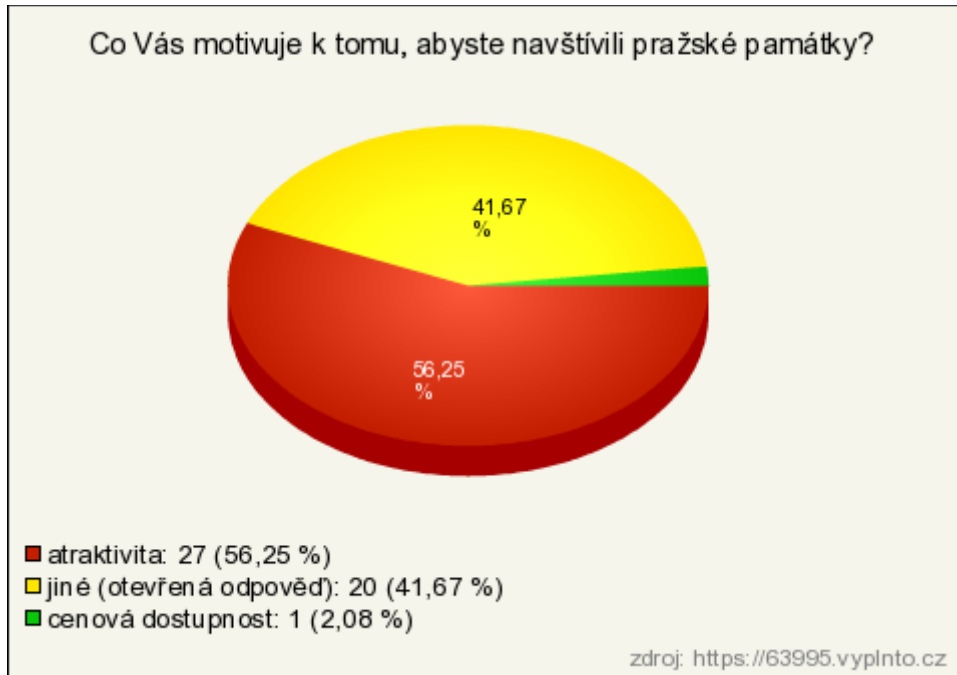
Příloha 22 - Graf 21

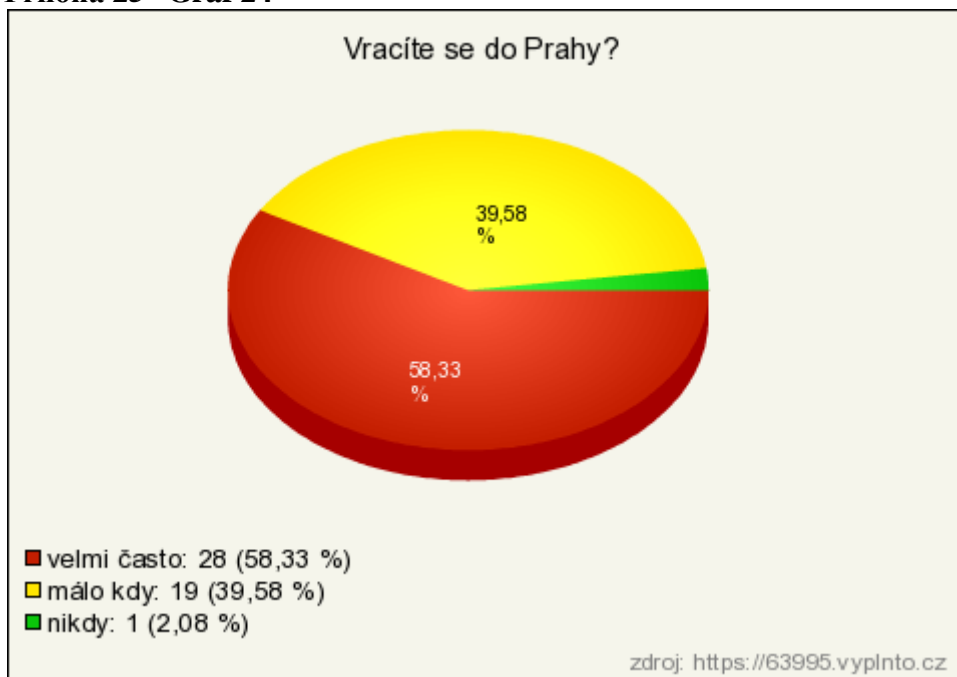
Příloha 23 - Graf 22

Příloha 24 - Graf 23

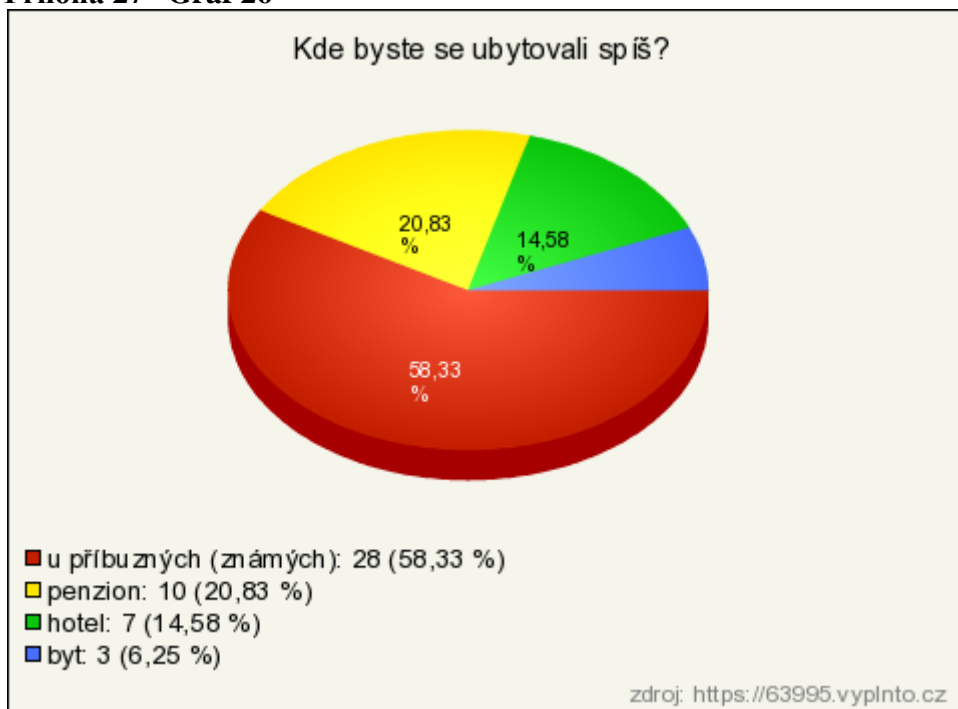
Příloha 25 - Graf 24

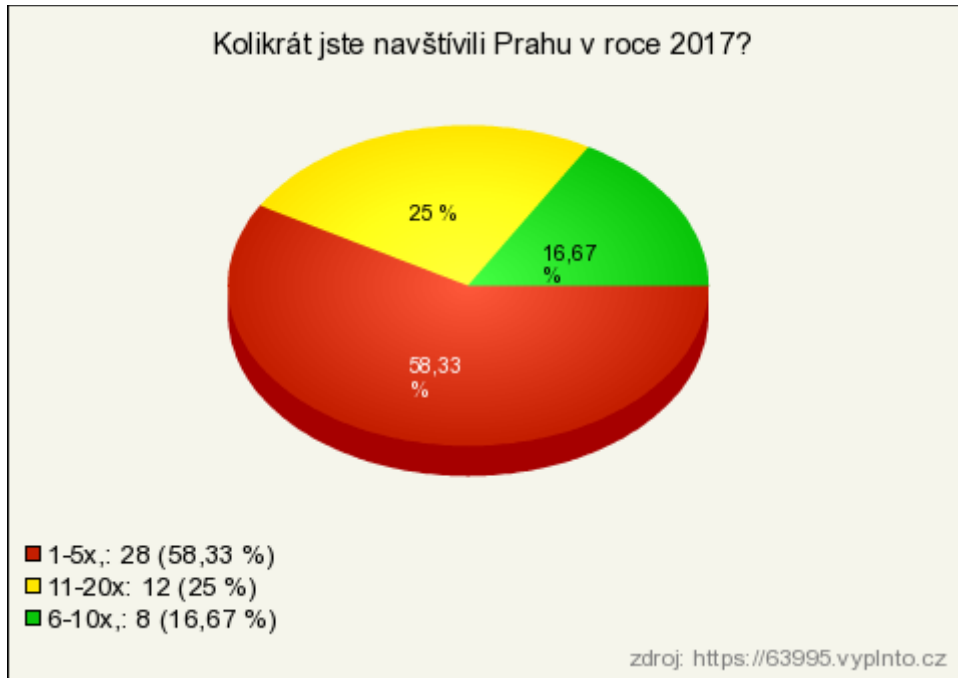
Příloha 26 - Graf 25

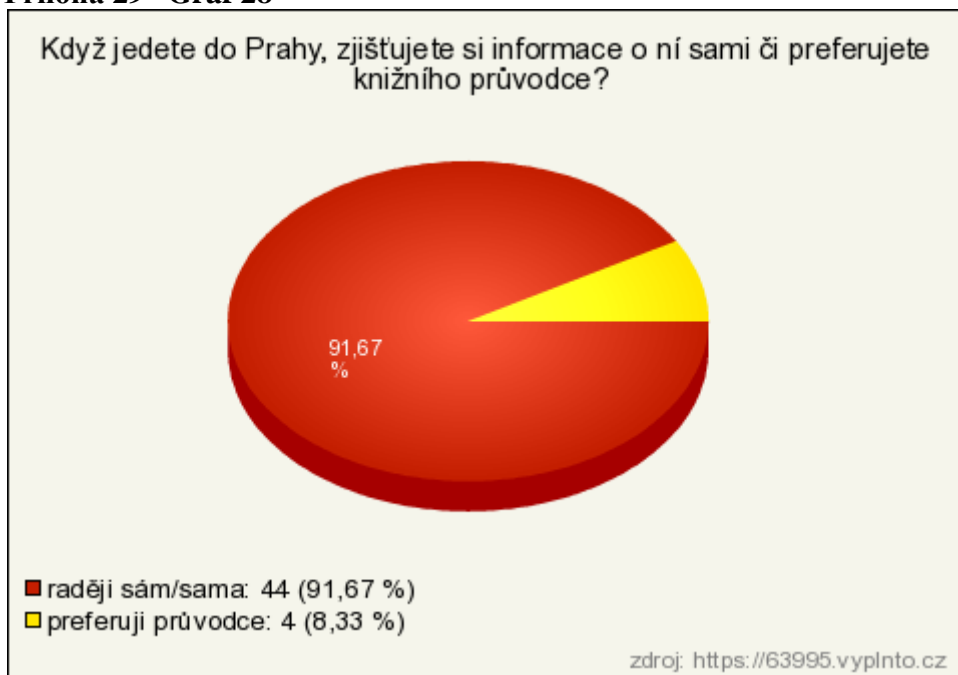
Příloha 27 - Graf 26

Příloha 28 - Graf 27

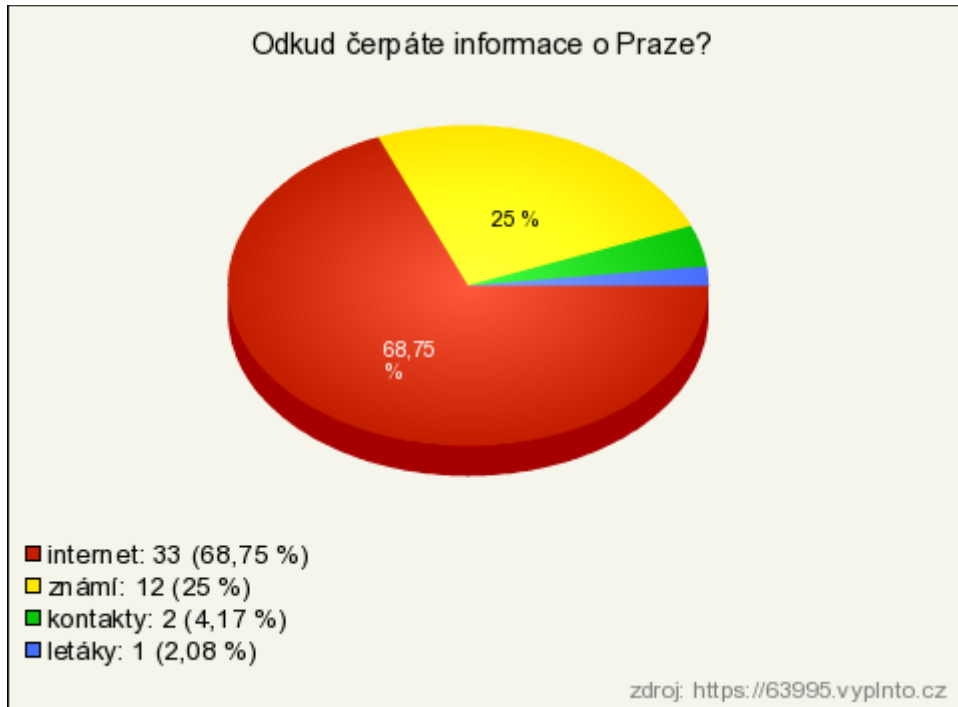

Příloha 29 - Graf 28

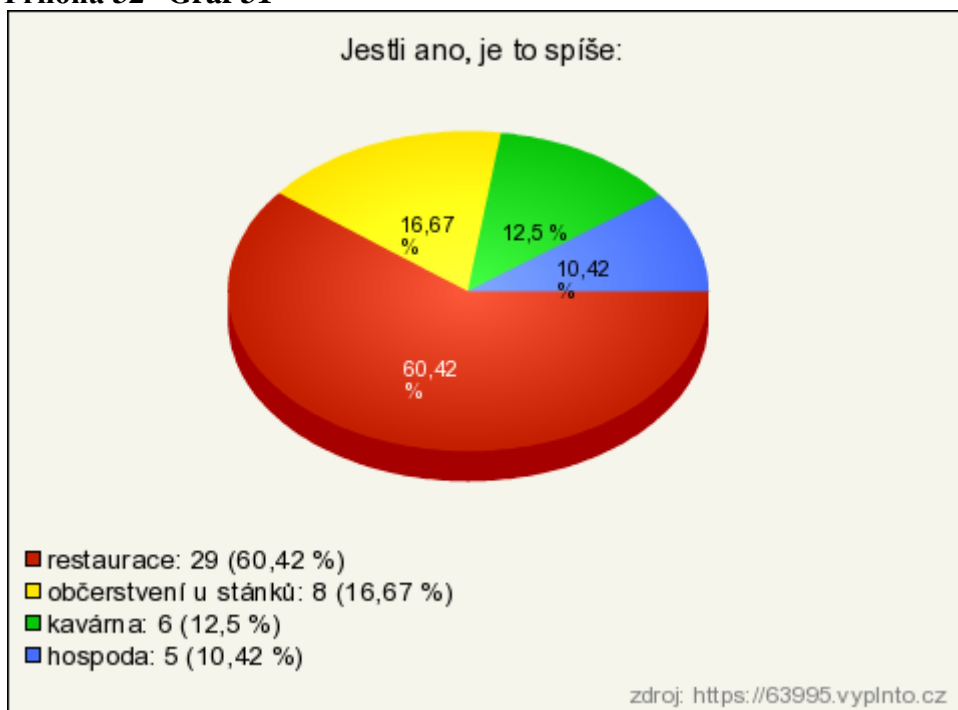
Příloha 30 - Graf 29

Příloha 31 - Graf 30

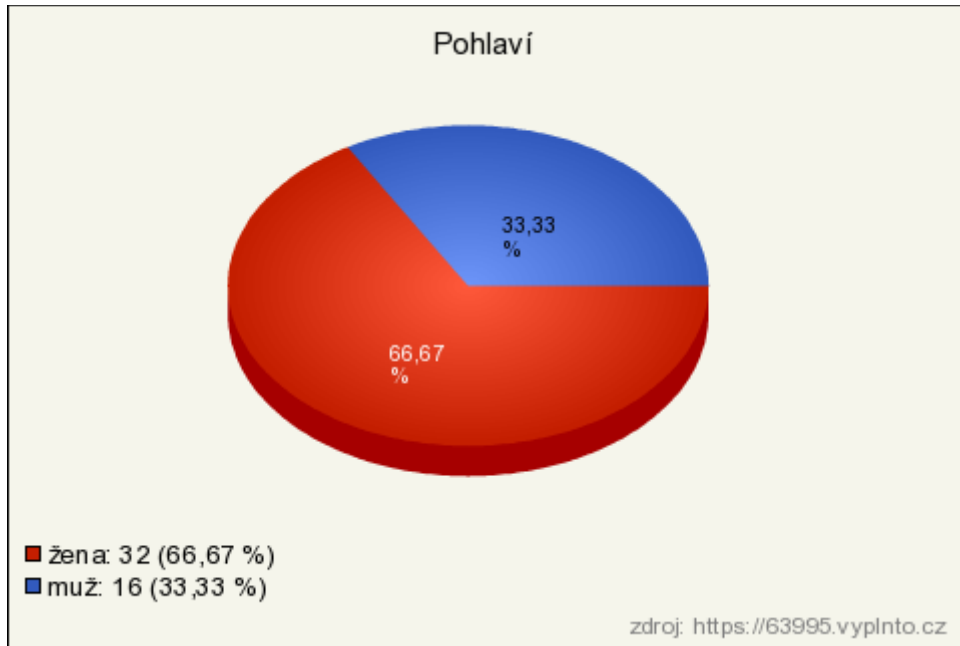
Příloha 32 - Graf 31

Příloha 33 - Graf 32

Příloha 34 - Graf 33

Příloha 35 - Graf 34

